

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 3
Lokakuu
2014

**Karoliini Raimo Risikko
valmiina taisteluun!**

s. 4

Veteraanikeräys

s. 11

Sotaveteraani Karl-Erik Källström toi sotainvalidien ja sotaveteraanien tervehdyksen Uudenmaan prikaatista saapuneille varusmiehille. Taustalla yllä Tom Sundell Pohjanmaan Aluetoimistosta ja keräyksen päivystäväpseeri Itn Kaj Sandström.

Pertti Laatikainen MPK:n johtoon

s. 12

Prikaatikenraali Pertti Laatikainen toimii tällä hetkellä Etelä-Suomen sotilasläänin komentajana.

VUORI-harjoitus uusilla urilla

s. 20

Korpraali (res.) Ilkka Lepola öljyyä aseet ennen niiden palauttamista Kainuun Prikaatiin.

Mitä jos sittenkin...

Pikkupoikana istuin saunan jälkeen isäni sylissä. Yritin polkupyörän dynamosta ruuvatulla magneetilla irrottaa isäni nenäluusta suurta kranaatin sirpaletta. Kyselin isältä pikkupojan uteliaisuudella mistä raudan kappale oli kotoisin.

”Sorasta” kuului lyhyt murahdus.

Poikavuosien aikana kyselin sotatapahtumista useaan otteeseen saamatta vastausta.

Kun sitten vuonna 1968 kotiuduin asepalveluksesta väkijoukkoon, ja retostelin sillä, että terävä ikäluokka selvittää asevelvollisuutensa kymmenessä kuukaudessa ja tyhmemmät tarvitsevat yksitoista kuukautta. Olimme viimeinen ns. säästöikäluokka. Isäni alkoi avautua kertomalla sotakokemuksistaan. Vuoropuhelumme jatkui vuosikymmeniä, ja vastaukset olivat rehellisiä ja opettivat minulle myös sodan kauheet.

Ensimmäisiä kysymyksiäni oli:

– Mitä ajattelit, kun sait käskyn sotaan, pian varusmiespalveluksen jälkeen syksyllä 1939?

– Me ajattelimme, että pistetään niin lujasti hanttiin, ettei ryssä kannata tulla tänne.

Tuo sana **kannata** jäi mieleeni. Uskoa ja tautoa täytyi olla, sillä valtion viisaat olivat jättäneet maanpuolustuksen retuperälle. Käsiaseita ja niihin patruunoita oli riittävästi. Kranaatinheittimiin oli vajaa kolmesataa laukausta heitintä kohden. Panssarintorjuntatykkejä oli n. sata. Panssarimiinoja ei

käytännössä ollenkaan. Tykistöä n.400, osin vanhan mallisia. Viestivälineitä puuttui jne. Osalta joukoista puuttuivat, jopa talvivaatteet, niinpä omissa rytkyissä ja karvareuhkassa kokardi lähdettiin sotaan. Syntyi käsite ”malli Cajander”.

Suojeluskunnissa hankittu ampujataito ja talvisessa metsässä selviämisen osaaminen pelastivat Suomi-neidon sen toisessa vapaussodassa.

Talvisota oli raskas myös viholliselle. Venäläinen historioitsija Stepankov on kirjassaan ”Taistelulla on hintansa” tutkinut ”rajakahakkaa” nimeltään Talvisota. Kirja on tehty Jeltsinin valtakauden aikana, kun tutkijoilla oli pääsy ns. presidentin arkistoihin. Ohessa lukuja:

Kaatuneita	704
Kadonneita	162
Haavoittuneita/paleltuneita 1890	
Yhteensä	2756 keskiarvo päivässä 105:n päivän aikana.

Kysyin: ”Missä oli se pahin paikka sodassa?”

Vastaus tuli heti: ”Se oli Summassa, maahan räjäytetyssä montussa. Edessä laudanpala, jossa kaksi rautanaulaa, joihin tulivat trotyylipaukusta piuhat. Naulat kytkettiin yhteen tarvittaessa. Joskus tankki ajoi montun päälle, ja ajeli edestakaisin kunnes montussa ollut liiskaantui. Niille ei voinut mitään”

Miten nämä muistot nyt tulivat näin voimakkaina pinnalle? On helppo etsiä yhtymäkohtia 75 vuotta sit-

ten koettuihin tapahtumiin. Silloinkin uskottiin rauhaan ja olihan 1920 solmittu Tarton rauhansopimus voimassa. Sopimuksella naapuri pyyhki takapuolta ja hyökkäsi 30.11.1939. Nytkin uhka on olemassa ja siihen on varauduttava. Juuri päättyneessä syksyn veteraanikeräyksessä sodan nähneet vanhukset olivat hätäntyneinä kyselleet: ”Tuleeko nyt sota? Merkit ovat samanlaiset kuin vuonna 1939. Edesmennyt isäni pelkäsi aina sitä, että jäämme yksin sotimaan” suurta ja mahtavaa” vastaan.

Pohjanlahden toisella puolella kellivät ”velourmiset” ovat ajaneet alas maavoimansa ja luimistelevat selkämme takana. Apua tuskin tulee sieltä suunnalta, jos taas...

Luin tässä juuri Reserviläisliiton tiedotteen: 10% pois valtion budjetissa olleista reserviläisjärjestöille suunnatuista tukieuroista. Tuki on ollut 2miljoonaa. Summallahan saa maksettua ruandalaisen tappajapastorin oikeudenkäyntikulut. Juhlapuheissa puhutaan reserviläisten suuresta merkityksestä kriisin aikana. Monet meistä maksavat itse koulutuksestaan pahan päivän varalle. ”Malli Cajander” tulee mieleen.

Vanha sanonta pitää yhä paikkansa:

”Myösläistä on silloin, kun kasakka nauraa portilla”

Heikki Pääjärvi

Pohjanmaan Sotaorpojen kesäpäivä Toholammilla Hongiston leirikeskuksessa 18.7.2014

Tilaisuus aloitettiin kesäisellä lihaperunakeitto ruokailulla. Tunnetusti väki oli jo ennemmin paikalla. Ruokailusta vastaavat Toholammin Martat osasivat ennakoita tilanteen - ja väki pääsi ruokailemaan ennakkoon tulojärjestyksessä.

Ohjelman tilaisuuteen oli-

vat koonneet Toholammin Sotaorvot.

Jouko Mäntylä toivotti väen tervetulleeksi - viettämään mukava kesäinen yhdessä olon hetki.

Kirkkoherra Moberg välitti seurakunnan tervehdyksen.

Lausuntaa – Irja Mäntylä

Orpoperheestä kertoi Maija Kortetmaa Hanurimusiikkia ja laulua esittivät Heikki ja Antti Finnilä.

Yhdistyksen puheenjohtaja Aulis Karvonen kertoi liittokokous tapahtumista mm, että Sotaorpo-tunnusasia on nyt loppusuoralla.

Sotaorpo tunnuksen jatkaminen aloitetaan Turussa 7.9.2014 Hengellisillä Kulttuuripäivillä, jolloin se ensimmäisen kerran kiinnitetään rintapieleen.

Merkitä vastaa veteraanien ”Tammen lehvä” -tunnusta. Kerrontaa ja lausuntaa esitti muun muassa Erkki

Jouko Mäntylä – Tervetuloa

Terassilla – auringolta varjossa.

Markkula Vähästäkyröstä. Lisäksi kerrottiin lapualaisen sotaorpokirja hankkeesta.

Alue käsittää Lapuan, Alahärmän Ylihärmän, Kauhan ja Korttesjärven. Kirja on tarkoitus julkaista syksyllä 2015. Näihin kuntiin haudattujen isien sotaorvoilta odotetaan kirjoituksia. Yhteyshenkilönä on Aino Koski, Annankatu 5, 62100 Lapua. aino.koski@gmail.com puh 050 595 1753.

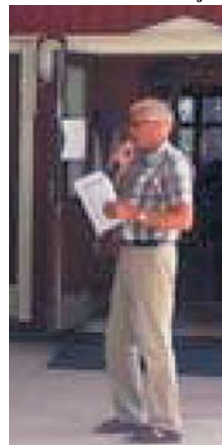
Lähtökahvittelun aikana arvottiin voitot. Oli monta onnellista voittajaa.

Kiitos Joukolle ja kaikille mukana olleille tilaisuuden järjestelyistä.

Poislähtiessä Jouko paljasti. ”Kun vaimo leipoi rieskaleivät – niin mitä mi-

nä? Menin ja ostin kaikille jugurttit”.

Jaska Kojola

Aulis Karvonen – Liittokokouksissa.

Kenraali Gustaf Hägglund – Rauhan utopia

Entinen puolustusvoimien komentaja kenraali Gustav Hägglund on ajankohtainen juuri nyt hänen julkaistuaan vastikään kirjan ”Rauhan utopia”.

Hän toimi Puolustusvoimien komentajana vuosina 1994–2001 ja sen jälkeen kolme vuotta Euroopan unionin sotilaskomitean ensimmäisenä puheenjohtajana. Tehtävä vastasi EU:n korkeinta sotilastehtävää. Ennen komentajatehtäväänsä hän on toiminut useissa kansainvälisissä tehtävissä Siinailla, Golanilla ja myös Libanonissa.

Komentajakautensa aikana hän kannatti erityisesti suomalaisten upseerien koulutautumista kansainvälisissä tehtävissä. Kenraali Hägglund tunnetaan myös varsin suorasukaisista mielipiteistään. Hän ajaisi Nato-yhteistyön kehittämistä Suomen kuitenkin liittymättä varsinaiseksi Nato-jäseneksi.

Kenraali Hägglund nousi esille railakkaasta kommentistaan YLE-uutisten haastattelussa 21.8.2014. Hän lausui haastattelijalle kommentinaan Ukrainan tilanteesta, että ”Venäjästä ei ole sotilaallista uhkaa Suomelle – sai viimeksi niin rankasti turpiinsa”.

Kommentti ei kuitenkaan saanut kovin laajaa julkisuutta, koska kenraali tunnetaan jo aikaisemmin varsin suorista ja kärkevistäkin kommenteistaan. Juuri nyt hän on ajankohtainen, koska on julkistanut kirjan ”Rauhan utopia”.

”Jos haluat rauhaa, varaudu sotaan”

YLE:n Aamu-tv:ssä julkaisu haastattelu antaa pohjaa arvioida myös Ukrainan tapahtumia suomalaissa valossa. Gustav Hägglund tuo esille sen, että missään tapauksessa ei voida laskea rauhan varaan, voidaan ainoastaan työskennellä sen turvaamiseksi. Lähi-Idässä kuohuu juuri nyt enemmän kuin koskaan.

Konflikteja tapahtuu eri puolilla maailmaa, erityisesti Lähi-Idässä, mutta myös Euroopassa. Euroopassa puolustus on ajettu alas ja on keskitytty pelkästään kriisinhallintaan ja kriisinhallintajoukkojen ylläpitoon. On luotettu siihen, että kansainvälinen yhteisö ja puolustus hoitaa kaiken. Myös se on utopiaa. Yllättävän sodan mahdollisuus on kasvanut suuresti jopa lähialueilla.

Kenraali Gustaf Hägglund YLE Uutisten haastattelussa.

Ydinasepelotteesta huolimatta tavallista konventionaalista sotilaallista voimaa käytetään jopa lähialueilla.

Kenraali Hägglund toivoi haastattelussaan EU:n ryhdistäytyvän ja nousevan sotilaalliseksi mahdiksi Euroopassa USA:n rinnalle. Toistaiseksi tällaista kehitystä ei ole näköpiirissä Euroopassa.

Hägglundin mukaan EU voisi tulla varteenotettavaksi tekijäksi kansainvälisessä politiikassa vain ottamalla johtoonsa Naton eurooppalaiset osat ja toimimalla Naton itsenäisenä osana Yhdysvaltojen rinnalla.

Sotilasmenot maailmassa

Taloudellisen kehityksen tuomat varat Euroopassa on suunnattu muualle kuin maanpuolustuksellisiin tarkoituksiin. Tavoitteena on ollut noin 2 %:n osuus bruttokansantuotteesta, mutta tällä hetkellä se on lähempänä yhtä. USA käyttää maailmassa ylivoimaisesti eniten varoja aseisiin (640 miljardia dollaria). Kiina on noussut asevarustelussa ohi Venäjän käyttäen asevarusteluun 188 miljardia dollaria.

Venäjä käyttää bruttokansantuotteestaan varustautumiseen 4,1 % eli noin 87,8 miljardia dollaria. Tiedot perustuvat Ruotsissa toimivan kansainvälisen rauhantutkimuslaitos SIPRI:n julkaisemiin tietoihin.

”Yhdysvallat tarjoaa Suomen arvomaailmalle takuun.

Meillä on heihin hyvät välit, koska oma puolustuksemme on kunnossa, emmekä ole ruikuttamassa jatkuvasti apua, kuten monet Nato-maat tekevät. Saamme jo nyt Yhdysvalloilta käyttöömmme sellaista sotamateriaalia, jota he eivät anna edes liittolaisilleen”, Hägglund sanoi kirjansa julkaisuutitilaisuudessa.

Euroopan maiden puolustusvalmius

Kenraali Hägglundin mukaan Euroopassa on maita, joissa aseväkeä on vain noin 8500 sotilasta eikä niillä siten ole aikomustakaan puolustaa aluettaan vaan tarkoitus on turvata Yhdysvaltojen apuun. Yhdysvalloilla ei ole erikoista kiinnostusta Eurooppaan, vaan katse on tiukasti Lähi-Idässä ja niiden öljykentissä.

On muistettava myös, että Yhdysvalloilla on takanaan kaksi katastrofia lähiajoilta, Afganistan ja Irak. Ja Irakissa kuohuu juuri nyt melkoisesti. Yhdysvalloilla kynnys puuttua tapahtumiin on tavattoman korkea, maa-joukkoja ei edes haluta lähettää Irakiin.

Yhdysvaltojen kannalta Venäjä ei juuri pysty kilpailemaan Yhdysvaltojen kanssa eikä se uhkaa Yhdysvaltoja. Sen sijaan Euroopalle Venäjä saattaa olla uhka, ainakin Venäjän aikaisempia liittolaisia ja nykyisin itsenäisiä valtioita ajatellen. Venäjä on kenraali Hägglundin mukaan alueellinen suurvalta, ei kuitenkaan globaalinen suur-

valta. Toisaalta Eurooppa jää Yhdysvalloille takapihaksi.

Baltian maiden turvatakuut

Ainoa todellinen uhka Yhdysvalloille muodostuu kasvavasta asemahdist Kiinasta. Yhdysvallat on muuttanut kenraali Hägglundin mukaan strategiaansa aikaisemmasta kahden konfliktin mallista nykyiseen yhden konfliktin malliin. Jos siis konflikti puhkeaisi Aasiassa, niin Yhdysvalloilla ei olisi mahdollisuutta puuttua samanaikaisesti tapahtumiin Euroopassa.

Baltian mailla on paljon uskoa NATOn antamiin turvatakuisiin. NATOn piirissä on ajateltu, että hyökkäys yhtä jäsenmaata vastaan on hyökkäys kaikkia jäsenmaita vastaan. NATOn piirissä on kuitenkin määritetty, että apu voi olla muutakin kuin aseellista apua, vaikka näkkileipiä, kuten kenraali Hägglund sen muotoilee. Tällä perusteella Baltian mailla voi olla hyvinkin epärealistiset odotukset turvatakuista.

Lähiulkomaat – uusi venäläinen ajatus - Novorossija

Presidentti Vladimir Putin on luonut uuden käsitteen Novorossija. Hänen mukaansa ”Potjomkin ja Katarina Suuri valloittivat ne [Novorossijan alueet] sodissa. Venäjä menetti nämä alueet eri syistä, mutta ihmiset jäivät.”

Tällä tulkinnalla kaikki joskus historian kuluksa

Venäjään kuuluneet alueet tavalla tai toisella kuuluvat nykyisen Venäjän etupiiriin. On tietysti myös mahdollista kenraali Hägglundin mukaan, että Venäjä suhtautuu Suomeen lähiulkomaana, mutta sitä ennen on paljon houkuttelevampiakin kohteita.

”Sitä paitsi Neuvostoliitto sai niin tavattoman kovasti turpiinsa sekä Talvisodassa että Jatkosodassa, että poliittinen kynnys lähteä hyökkäykseen on tavattoman korkea”.

Sotilaallisen voiman käyttö ei siis ole ajankohtaista ja on hyvin epätodennäköistä. Venäjän poliittinen johto tyytyy tähän tilanteeseen Suomen osalta, koska se on myös esimerkki siitä, kuinka tulla hyvin toimeen naapurien kanssa.

Sen sijaan Baltian maiden kanssa on jatkuvaa kärhäystä.

Puolustus Suomessa

Kenraali Hägglundin mukaan Suomessa ei olla erikoisen hienosti toimittu maanpuolustuksellisesti ajatellen. Muihin maihin verrattuna kuitenkin meillä on varsin hyvä tilanne.

”Muut maat ovat ajaneet puolustuksensa alas ja luopuneet esimerkiksi yleisestä asevelvollisuudesta. Heillä on rauhan ja sodan aikana suunnilleen sama vahvuus. Suomen tilanne on paras Euroopassa ylivoimaisesti. Meillä joukkojen määrää voidaan vahvistaa moninker-

taiseksi hyvinkin lyhyessä ajassa. Lisäksi suomalaisten puolustustahto on aivan erinomainen, omaa maata ollaan valmiita puolustamaan jopa oman henkensä uhall. Tämä on ainutlaatuisia Euroopassa”.

Kuitenkin hänen mukaansa kalustoa on uudistettava, romuilla ei voida puolustaa maata. Hornetien määrää voidaan pienentää, koska uudistettu lentokone on huomattavasti tehokkaampi kuin aikaisemmat. Varmasti 40 riittää korvaamaan aikaisemmat 60 lentokonetta.

Hägglund myöntää saaneensa myös negatiivista palautetta tämänkaltaisista kommentistaan.

Ruotsin ja Suomen välinen puolustusyhteistyö

Maiden puolustusministerien välillä on harjoitettu keskusteluja myös yhteisistä puolustustavoitteista. Ruotsin ja Suomen välinen puolustusyhteistyö on aina silloin tällöin noussut esille, vaikka Ruotsi onkin ajoittain aina keskusteluista vetäytynyt.

”Ruotsin merivoimat turvaa hyvin Itämeren, Ruotsilla on laivasto, sukellusveneitä ja reilusti lentokoneita. Kenraali Hägglundin mukaan voitaisiin sopimusteitse sopia yhteisestä puolustuksesta. Kyseessä ei siis olisi puolustusliitto, vaan tehtävien jako sopimuksen mukaisesti. Suomi hoitaisi maapuolustuksen ja Ruotsi meriyhteistyä turvaten myös Suomen elintärkeät merijalustusyhteydet Itämeren kautta kriisitilanteessa.

”Ruotsiin on erittäin vaikea hyökätä lännestä vuorijonojen ylitse.”

Loppukommenttinaan kenraali Hägglund lausui ”Ruotsin maapuolustus on ajettu täysin alas, nykyisellään se on naurettavalla tasolla!”

”EU on sotilaallisesti surkimus. Ukrainan kriisi on terveellinen herätys, joka osoittaa, ettei kansainväliseen yhteisöön voi luottaa. EU on dinosaurusten keskustelukerho, entisten suurvaltojen porukka, joka ei ole sisäistännyt, että ollaan sotilaallisesti kääpiöitä. Aseeton kansa on kelvoton.”

Hannu Sulkakoski

Lähteet:
YLE Uutiset
Aamu-TV 21.8.2014
Helsingin sanomat 21.8.2014

Kosacker, karoliner och kanoner!

Krutröken låg tung över fältet invid Gamla kyrkan i Storkyro när slaget vid Napo rekonstruerades lördagen den 9 augusti. Frivilliga från Finland, Lettland, Sverige, Ryssland, Ukraina och Norge bjöd på en storlagen uppvisning, som ledades av Göran Backman från Oravais och kommenterades av historieforskaren Martin Hårdstedt från Umeå universitet och Mikko Jylhä, ordförande i Storkyro reservofficersklubb samt president i Lions..

Slaget i byn Napo i Storkyro socken var kort och blodigt. Det utspelade sig egentligen vintertid, den 19 februari 1714, och de svenska styrkorna hade redan stått i stridsställning under tre dygn när ryssen stack ut näsan. Den svenske generalmajoren Carl Gustaf Armfeldt hade under en längre tid valt att retirera med sina trupper, men gjorde nu bedömningen att en ytterligare retirering skulle kosta många av hans män deras liv. Därför bestämde han sig för att bjuda upp till strid, trots att man befann sig i numera underläge gentemot ryssarna. Manskaper på den svenska sidan uppgick till cirka 5500 man, att jämföra med den ryska hären på cirka 11000 man. Artillerimässigt var man dock något underläge jämförda med tio pjäser var.

Generalmajor Armfeldt gav order om att gruppera den svenska hären runt Storkyro. Jag skriver "svenska" eftersom Finland vid den här tiden var en del av stormakten Sverige. Efter endast två timmar låg 4000 stupade på slagfältet, många av dem bönder, och ryssarna kunde vandra vidare mot det som skulle bli Den stora ofreden. De brände kyrkor och hus, dödade vuxna och rövde bort barn, allt för att förhindra att en ny här från väster skulle understödjas av lokalbefolkningen.

På fältet invid Gamla kyrkan, några kilometer från det egentliga slagfältet, var det uppskattningsvis ett par hundra soldater som deltog i den återskapade striden. Det

fanns både kanoner av olika slag samt på den ryska sidan mörarsare, den tidens granatkastare.

Publiktillströmningen var enorm. Uppskattningsvis hade omkring tusen personer kommit för att beskåda återskapningen av slaget. Många hade säkert också kommit för att besöka den fina 1700-tals marknaden, i anslutning till vilken återskapningen ordnades. Vid konversation med en karoliner soldat från Stockholm fick jag veta att de norska soldaterna ska ha varit de bäst sponsrade, med försäkringsbolag och andra stora sponsorer i ryggen.

Som historien förtäljer vanns slaget av Ryssland, så även nu, dock kämpade femmännigarna med sina tunga pjäser, karolinerna med sina mynningsladdare samt artilleristerna med sina kanoner hårt, om än förgäves, då de släpade sina tunga pjäser mot fienden. Personligen fann jag det intressant att Jämtlands Artilleriregemente deltog med en pjäs anförd av mitt gamla befäl från militärtjänsten.

Från arrangörernas sida hade man innan rekonstruktionen började via högtalare uppmanat var och en att skydda sin hörsel, men många tog inte notis om denna varning förrän den första kanonen, avfyrd av en helskäggprydd karoliner soldat, hade sänt en tung tryckvåg genom publiken. Då plockades hörselskydd fram, då stoppades proppar i öronen till ljudet av skrämda och gråtande barn, och slaget var i full gång.

Ett ganska läskigt inslag var att de som spelade kosacker gav sig på orsbefolkningen och jagade kvinnor med häst. Kvinnorna var så klart statister och jakten på dem en del av uppvisningen. Rekonstruktionen avslutades med att de olika enheterna presenterades till publikens applåder och med att man sedan tillsammans sköt salut för att hedra de stupade från båda sidor.

Av: Joakim Hansson

C.G.Armfeldts tal till trupperna februari 1714 Storkyro

"Söner av Svea rike. Ni är utvalda att försvara fäderneslandet i full trofasthet mot er Konung. Jag uppmanar er att manligt strida mot rikets fiender i full förvisning om en salig hädanfärd och ett evigt liv. Herren kan endast själv avgöra vem som skola lämna detta jordelivet och i denna stund förhållas till härligheten. Vi har nu kommit till vägs ände på vår lidandes väg. Med skriande magar och efter stora umbärande står vi här på botnisk jord och har endast kvar att försvara vår hembygd och våra nära och kära. Till alla er som överlever lovas en månads brännvinspengar så och även till de stupades efterlevande. Så låt oss sålunda gå i strid med ett frimodigt hjärta och tro på en rättmätig seger för den som tror på sin Herre och är konungen och fäderneslandet trogen."

Esityksen johtaja Göran Backman.

Pestautuminen

Sukututkimuksen yhteydessä vahvistui tosiasia, että suvun maanpuolustustahto on aina ollut voimakas.

Vuonna 1629 suursodan kynnyksellä Kuopion komppaniaan on pestautunut Olli Ovaskainen. Hän oli vielä 9 vuotta myöhemmin jalkajousiluettelossa.

Pekka Heikinpoika on pestautunut 1643 ainakin 12 vuodeksi Ruotsin armeijaan. Nimi vaihtelee: Peer Hindrichzonn, Hendrichsson, Hendrichszon, Hendersson Ouaskain, Owaskain, Äfwaskain. Suomen kielen oikeinkirjoitus ei ollut vielä selvää, ja armeijan yksiköitä johtivat ruotsalaiset tai kaksikieliset suomalaiset.

Poika seurasi isänsä: vuonna 1676 Heikki Pekanpoika meni kahdeksi vuodeksi ja Risto Pekanpoika vuosiksi 1676, 1678 ja 1679.

Matti Ovaskainen oli 30/7 1707 alkaen Viipurissa Savon kahdennusrykmentin neljännessä komppaniassa ruodussa 22. Kun vihollinen valtasi Viipurin 1710, sen sotaväki joutui vangeiksi. Siltä reislusta Matti ei näy palanneen elävänä takaisin.

Pekka Ollinpoika oli 13/7 1712 katselmuksessa Kuopion rykmentissä. Ison Vihan jälkeen Pekka vaimo meni papin puheille, kun miehestä ei ollut vuosiin kuulunut mitään. Hän halusi uudelleen naimisiin. Aseveli todisti, että Pekka kaatui Napuen taistelussa 1714 hänen rintaltaan. Musketin kuula osui vyötäisille ja Pekka kuoli sanaakaan sanomatta. Vihollinen hävitti Kuopion seutua 1712, jolloin sen ympäristön kahdesta kylästä hävisivät Ovaskaiset ikiajoiksi. Vain

ne, jotka pakenivat Karttulan länsiosaan Talluksen kylään, jäivät henkiin.

Ruotsin armeijassa palvelivat 1700-luvulla Sakari, jolle armeija antoi nimen Zachris Ovaskain Asp.

Saman ratkaisun teki Pekka, jolle armeija antoi nimen Petter Ovaskain Äsenbrygg, ja toinen Pekka, jolle armeija antoi nimen Pehr Äwaskain Gök. Viimeksi mainittu palveli 21-vuotiaasta vuonna 1773 aloittaen Suomen sodan loppuun asti, ja kuoli vuonna 1826 Savon rykmentin veteraanina.

Pestauspäivä pitää kuvitella.

Pekka oli kuullut sukulaiseltaan Ollilta armeijasta, ja varmaan Mönkkösiltä, joita oli jo aiemmin mennyt armeijan rullini. Lyydikkälän kylästä hevoskyyti vei Kuopion komppanian pihalle, josta pestaus oli menossa vuonna 1643.

Kirjuri kirjasi miehet ruotuihin, aliupseeri valvoi järjestystä. Pekka määrättiin ruotuu 18.

Kun kaikki oli kuulusteltu ja mitattu, aliupseeri rupesi puhumaan miehille. Kirjuri suomensi parhaansa mukaan.

Tervetulo Ruotsin armeijaan! Suursota Saksassa on kääntynyt Ruotsin aseiden voitoksi! Sota nielee miehet, ja meidän on vara idän suunta.

Muutama sana.

Sitten, kun olla puumerkin pannet, ole Ruotsin sotilain alaiset. Karkuri etsitän ja hirteen ripustetan. Pieni varas ruoskitan kaakinpuun alla, iso varas siihen ripustetan.

Täällä saatta oppi ruudin käsittely ja kivärin tointa. Keihäsmiehiä tarvitan ja miekkaopetusta annetan aina vaan.

Vielä oppii tule jalkajousi. Hiljainen ase. Vihollisen vahti kellistyy heti!

Vaattet antaa armeija, samoin ruoka. Olutta juodaan 2–4 litraa joka päivä. Jos uskonto este, järvivesi tarjotan. Myntit maksetaan kerran joka kuukausi.

Harjoitus kova joka päivä. Juoksu, marssi, keveriottet ja äksisi.

Meitä on aina vastaan vihollisen kaks eli kolme joka mies. Itse oltava parempi, muuten ei voita.

Ensin lyödä haavat, ja kun pelästy, se neuvotan, miten se vihulain siihen tapetan. Teille vääpel näyttää Venäjä armeija sotilan, aliupserin ja upserin asepuke. Niitä ammutan ensin, joilla kultaine kotka hatusta, kaksi päättää kotkalla. Kun johto pois, me voittaa!

Komentokielä ruotsi. Komennan kunniaa. Silloin seista liikkumaton. Kapteini tule ja sano puhe!

Kapteeni astuu lähemmäs ja tekee kunniaa miekalla. Vääpeli ja aliupseeri sekä kirjuri vastaavat miekoin. – Kirjuri tulkitsee kapteenia.

Sotamies! Tervetulo Ruotsin armeija! Täällä te saa opetus panna vihollinen hauta. Se on armeijan työ. Pitä osata tappa ensin. Meillä maailma paras aseet. Asepajat takovat lisä vain. Tykit on ja kivärit, keihät, hilparit, jalkajouset, miekat.

Joka osaa hoita työssä hevonen, pitää ilmoitus tehdä. Keitto konsti kenellä, hen sen sano. Kuka rauttaa takoo, pitää vääpelin luokse mennä. Lisäoppi olla tarpeen aseiden korjuussa ja hyvä työ seppänä joskus ehkä, hyvä palkka. Ken kaatoi karhu keihän tai jousen kanssa? – Melkein kymmenen kättä nousee!

Kuka seisoo kirjurin vieressä? Kirjuri huutaa: Peer Hendersson Äwaskain!

Kapteeni: Peer Hendersson panna ensimmäinen rivi moskoviitti vastan! Kun mies osaa pistää, moskovit lähtee pako!

Hurraa Ruotsin armeija! Päällystö tekee miekoin kunniaa ja jono kiemurtelee taas kirjurin eteen vetämään puumerkkiä pestausasiakirjaan. Muiden mukana Peer Hendersson O.

Esa Ovaskainen

Suomen lippu Normandian taivaalla.

PUNABARETIT JA PUSKAJUSSI NORMANDIASSA

Puskajussi heräsi kello viideltä aamulla vavisten keskellä Normandian peltojen vihreiden ranskalaisesta sotilasmakuupussista, sotilasvuoteesta yli 100 hengen teltasta. Kansainvälinen kuorsaus herätti kunnioitusta, mutta kotimainen k-hätä ajoi ulos kylmänhämärään aamuun. Paljain jaloin kosteaan ruohon,

suunta bajamajarivistöä kohti. Lähellä määränpäättäjän alla napsahti. Puskajussi jäykistyi, tunnisti välittömästi tilanteen ja totesi astuneensa miinaan – ensi kerran sitten kuusikymmentäluvun alun – aito ranskalainen liukumina, ei toki enää lämmin, mutta samaa mallia kotimaisten kanssa

Useamman vuoden virittelyn ja tunnustelujen jälkeen palattiin Suomen Laskuvarjojääkärikillan puuhamiesten aktiivinen työ, kun RCPT (round canopy parachuting team) kutsui suomalaiset laskuvarjojääkärit Normandian maihinnousun 70-vuotisjuhlaan. Siis hyppäämään laskuvarjolla kansainvälisessä seurassa. Tuo kutsu aiheutti melkoisen määrän työtä ja toimia.

MPK oli kuvioissa vahvasti mukana. Utissa ja Immolassa järjestettiin useita kertausharjoituksia, joissa kaikki ne, jotka halusivat hypätä Normandiassa, suorittivat vähintään viisi ns. sotilasvarjoohyppyä, joilla tuli olla tietty tuoreus.

Koska Normandiassa tulitaisiin esiintymään virallisessa sotilasasussa, M05, vaati sekin virallisen luvan Pääesikunnalta. Asujen koot, arvomerkit ja muut tunnukset, logistiikka varastolta Farrevillen telttaleiriin ja takaisin Suomeen... melkoinen määrä työtä ja järjestelyä. Jake Kaipainen kumppaneineen teki uskomattoman suorituksen!

Niin ja 35 miehen matkan järjestelyt siihen päälle. Alkuperäinen suunnitelma linja-autosta kuljetusvälineenä Ranskassa ei onneksi toteutunut. Normandalaiset tiet eri kylien välillä ovat luultavasti saman levyisiä kuin maihinnousun aikoihin, joten 1+8 pikkubussit olivat oivallinen väline liikkua alueella.

Muutamia erityisjärjestelyjä tuli myös kunkin hyppäämään haluavan hoidettavaksi eli siis hankittavaksi. Ensimmäistä hyppyä lukuun

ottamatta muut hyppyä suoritettiin WW2 aikaisessa asussa – amerikkalaisessa sotilaspuvussa teräskypärineen ja ruskeine maihareineen. Kielemättä hieno kunnianosoitus D-Dayn laskuvarjosotilaita kohtaan.

Suomalaisten osallistuminen tapahtumaan sai kotimaisessa mediassa hyvin huomiota. Jonkin verran keskustelua aiheutti kysymys siitä, kuuluuko suomalainen laskuvarjojääkäri Normandian taivaalle – keskustelu virittyi ja kiertyi 70 vuotta vanhojen asetelmien ympärille. Selvä enemmistö piti suomalaisten osallistumista hyvänä ajatuksena ja mm. osoituksena siitä, että nuo ajat ovat olleet ja menneet.

Kuitenkin Normandian maihinnousulla oli tuolloin oleva, lyhyellä viiveellä, erittäin merkittävä vaikutus Kannaksen taisteluihin. Jo senkin vuoksi oli mielestäni enemmän kuin paikallaan tulla osoittamaan kunnioitusta maihinnousuun osallistuneita sotilaita kohtaan. Tässä tapauksessa laskuvarjojääkäreidemme kunnianosoitus ääriolosuhteissa hypänneille ja taistelleille edeltäjilleen – muutamien päivien aikana oli merkille pantavaa ja ihailtavaa se, miten laskuvarjosotilaat olivat kansallisuuteen katsomatta hyvin samanhenkisiä, kuin veljiä keskenään.

Tänä vuonna 70 –vuotisjuhlallisuuksien aikana Normandiassa arvioitiin olleen yli 800 000 vierasta. Pääjuhlaan osallistuivat tietenkin merkittävimmät valtionpäämiehet ja turvatoimet kaikkein liikennejärjestelyineen olivat massiiviset, mm ka-

peista asfalttiränneistä tehtiin yksisuuntaisia. Onneksi oli navigaattorit autoissa, karttoja ei juuri ollut saatavilla ja paikallisten kielitaito on luvalla sanoen melkoisen puutteellinen. Tai sitten meidän ranskantaitomme oli vielä puutteellisempaa.

Varsinainen maihinnousupäivä, D-Day, on 6. kesäkuuta. Tätä juhlistaan vuosittain, viiden vuoden välein on sitten suuremmat ja kymmenvuosien juhlinta on omaa luokkaansa. Paikalliset asukkaat pitävät kesäkuun 8ttä päivää suurempana tapahtumana. Yrityksistä huolimatta emme saaneet selville, mikä tähän on syynä.

Tapahtumat keskittyivät Utah Beachin lähistölle, Sainte-Mère-Eglisen kaupunkiin ja lähikylään – alueille, jonne kuuluivat Airborne –osastot, 82 ja 101, hyppäsivät aamuyöllä 06.06.1944.

Lisää juhluvautta ja suoraan ihmetystä loi se, että hyppyä suoritettiin vanhoista kuljetusjohdista DC-3/C-47 Dakotoista. Näitä koneita on melko varman tiedon mukaan lentokelpoisina maailmalla hieman yli 20 ja tänä vuonna puolet niistä oli saatavissa Normandiaan – varman tiedon mukaan yksi näistä oli aikaan ollut mukana D-Dayn tapahtumissa. Suomalainen Dakota oli myös mukana miehistöineen ja täyden matkustajakuorman kera. Koneesta ei voitu hypätä, koska siinä ei ole ns. hyppävyäjiä. Silti upea kone ja kunnioitusta herättävä ääni sen lentäessä matalalla alueen yli – tai kun niitä lensi lähes kymmenen – tai kun niitä kauan sitten lensi satoja koneita pimeyttä, tuulta

ja hurjaa ilmatorjuntaa uhmaten. Mikäli haluaa ihailla näitä koneita lähemmin, hae netistä esim sanoilla daks over normandy.

Koko tapahtumaa voi hyvin kuvata sanalla kunnioittaminen. Se mikä minunkin mieleeni on jäänyt 60-70 luvuilta kotimaisena mörkönä, on veteraanien tekojen väheksyntä, siis epäkunnioitus. Ei tainnut missään muualla vastaavaa esiintyä. Ihailla täytyy sitä tapaa, jolla esim. amerikkalaiset ja britit kunnioittavat niin kaatuneita kuin veteraanejaankin.

Eräs sykähdyttävimmistä tapahtumista oli Jim PV Martinin, 93 v, tandemhyppy Utah Beachille 05.06.2014. Sama mies hyppäsi 70 vuotta sitten yksin, taisteli joukkonsa mukana ja tuli nytkin ylypäästi taivaalta Normandiaan – ensimmäinen kysymys oli hänellä nyt, että saisiko tujun Calvadosta, kun tuli hieman kylmä.

Kuitenkin pian PV Martinin hypyn jälkeen tapahtui jotakin uskomatonta, sellaista, joka toi palan kurkkuun ja vei kantapäät yhteen. Sotilasvarjojen jälkeen Dakotat tekivät uuden lähestymisen Utah Beachin ylle, nyt hieman korkeammalla. Koneista lähti useita liitovarjoja ja näiden hyppääjien lähetessä pudotusalueella, hyppääjän jalkaan kiinnitetystä pussista tuli esille isokokoinen lippu, ensin USA, sitten Englanti jne kunnes se kaikkein kaunein lippu, Siniristi liehui Enska Kilpisen kannattelemana, ja muista maista poiketen, kahden valkean viirien kera. Näyttävä, komea, upea, paras kokonaisuus kaikista. Puskajussin piti nieleskellä

Laskuvarjojääkäri Juha Korkiavuori ja ranskalainen pariskunta 40-luvun asuissa.

pari kertaa liikutuksesta ja silkasta ylpeydestä.

Enska tuli upeasti ja tarkasti juuri sinne minne piti ja Puskajussikin palautettiin maan pinnalle. M05n hihassa oli luonnollisesti tarralla kiinnitetty lippumme – muuan alkuasukas, nuorehko mies tuli tykö, osoitti lippua ja kysyi, kun ei tiennyt minne maa – vi vii, fönländ. Jos olisin kieltä taitanut, ehkä pikkus esityksen euroalueesta ja sen maista olisin pitänyt...

Meidän miehemme olivat etukäteen varanneet ja tietysti maksaneet hyppyä viidelle eri päivälle. Ensimmäinen hyppy oli tarkoitus tehdä Carentaniin 04.06 siten, että koneet lähtivät sotilaineen Englannista ja ajaisivat alkuperäistä reittiä pudotusalueelle. Ison peltoaukean laidolle oli kerääntynyt varmasti useita kymmeniä tuhansia katsojia. Kova tuuli sotki suunnitelman ja hyppyjä ei nähty. Vajaa kym-

men Dakotaa suoritti useita ylilentöjä, ja tapahtuma sai yleisöltä aplodeja.

Torstaina 5. kesäkuuta oli vuorossa edellä kuvattua hyppyä Utah Beachille ja myöhemmin illalla upeassa auringonlaskussa Fougavillen kylän liepeille.

Perjantaina 6. kesäkuuta eli varsinaisena juhlapäivänä hypättiin St Maria du Montin kaupungin lähistölle. Suomalaisia oli koneissa tuolloin muistaakseni 25 ja ylimääräistä jännitystä toi tilanteeseen se, että oma juniori suoritti ensimmäisen hyppynsä. Upeaa katseltavaa oli miestemme ammattitaito – suomalaiset erotti muista se, että he varjon kasattuaan laitoivat punabaretin päähän ja tulivat kantamuksineen juosten pois pudotusalueelta.

Du Montin kaupunki juhli tapahtumaa kunnolla. Päivällä oli suuri sodan aikaisen ajoneuvojen kulue panssarivaunuineen ja luonnollisesti ajan hengen

mukaisin asustein. Myös kaupunkilaiset olivat pukeutuneet 40-luvun vaatteisiin. Illalla juhla jatkui konsertein ja erilaisin näytöksin.

Lauantaina 7. kesäkuuta suoritettiin hyppy hyvin erikoiseen paikkaan, Ecausvillen kylän liepeillä olevan vuonna 1912 rakennetun Zeppelinin hangaarin lähipellolle. Yleisöä oli jälleen runsain mitoin ja miehemme saivat positiivista huomiota sotilaallisen esiintymisen ja hurtin huumorinsa ansiosta. Kyseisessä hangaariin suojelluttiin ja pakattiin varjot hyppäyksen jälkeen – kukin teki sen tietysti itse ja valvotusti, turvallisuussyistä.

Hangaarissa oli tarkoitus myös pitää illallisjuhla-laisuudet lauantai-iltana, mutta viranomaiset eivät ilmeisesti turvallisuussyistä ja vastuusymysten takia uskaltaneet antaa lupaa hangaarin käyttöön. Niinpä juhlaa tilaisuus pidettiin lähikaupungin eräässä juhlahuoneistossa – sanalla

sanoen ahtaissa puitteissa. Mutta ranskalainen ruoka ja viini olivat erinomaisia.

Noin 50 000 katsojaa oli kokoontunut La Fierren kylään seuraamaan sunnuntain erityisiä. Pitkiä puheita kahdella kielellä, lämpöillä lähes 25 ja sitten alkoi tapahtua. Selvästi sotilaallisen voiman näyttöä oli se kun 13 Hercules-kuljetuskonetta kiersi suurta ympyrää ja pudotti vajaan tunnin runsaan pataljoonan verran

Ensimmäinen Dakota-aalto saapuu Normandian ylle. Suomalaisten kone oli mukana seuraavassa.

amerikkalaisia laskuvarjosotilaita pienelle alueelle. Onneksi olivat hyvällä päällä ja ilman aseita.

Dakotat saivat odottaa Cherbourgin kentällä, mistä kaikki lentotoiminta suoritettiin, useita tunteja. Vastakello 16 jälkeen tulivat Dakotat. Suomalaiset olivat toisessa aallossa ja pienimuotoisen draamankin ehtivät järjestää – hyppääjä ajautui edellä hypänneen varjon punoksiin, mutta onni onnettomuudessa kun kyseessä oli kaksi hyvähermoista suomalaista, hyvinkoulutettua laskuvarjojääkäriä. Oikeat liikkeet molemmilta ja alle 20 sekunnissa olivat miehet ja varjot erillään tullen turvalisästi ja komeasti runsaiden aplodien ja hurraa huutojen saattelemana lehmihakaan.

Sunnuntai-ilta oli kiireinen varusteluovutusten ja telttamajan siivouksen takia. Maanantaina aamusta aikaisin ukot ja kamat pikkubusseihin ja kohti Pariisia ja De Gaullen lentokenttää. Pariisin laitakaupungit eivät ole kaupunkia kauneimmillaan, sen huomion teki jokainen.

Täytyy vielä kertoa tarinan miehestä, joka punkkasi muutaman metrin päässä Puskajussin varpaista. Hän on Mr Herrington Oklahoman osavaltioista. Tämä mies hyppäsi sotilasvarjolla näissä juhlissa, antoi meille elämänohjeita ja korosti jokapäiväisen kuntoilun merkitystä. Kertoi lisäksi, ettei vaimonsa pitänyt lainkaan hänen Normandian matkastaan. Niin, Mr Herrington liittyi armeijaan vuonna

1956, jäi eläkkeelle 1978 ja on nyt 83 vuotias. Sama mies lähetti juniorille ja minulle julistein omistuskirjotuksin – nähdään maihinnousun 80-vuotisjuhlissa!

Ei mitään hätää meidän kuviteltua ukkoontumistamme ajatellen. Kuusikymppiset ovat ihan poikia ja seitsemänkymmentäkin vasta lähentelee sitä keski-ikää.

Puskajussi –nimitys ei suinkaan tullut Punabaretien suusta, keksin sen itse. Olihan minulla vankka tausta sille, kesäkuun 14 päivä tuli kuluneeksi 40 vuotta siitä kun astuin varusmiespalvelukseen Porin Prikaatin 4nteen kiväärikomppaniaan.

Koko matkaa voi kuvata sanoilla – kerran elämässä jotakin suurta. Matkan mahdollisti Laskuvarjojääkäri-

killan suojea suhtautumisen, juniorin toimet kaikilla tasoilla ja monen juhlihtavan asian kerääntyminen kuluvalle vuodelle. Moni asia ja myytti selvisi paikan päällä, kokemusta ja tietoa olosuhteista tulevaisuutta ajatellen tuli melkoinen määrä.

Päällimmäisenä silloin ja vieläkin on suuri kunnioitus omia Punabarettijamme kohtaan – ikään katsomatta poikamaisen innokasta, reilua, hurttia ja jämäkkää porukkaa. Olemme hyvissä käsissä hyvähenkisen joukon suojaamana. Puskajussi kiittää loistavasta matkaseurasta. Tapaamme viimeistään 80-vuotisjuhlissa oman porukan ja Mr Herringtonin kanssa.

Martti Korkiavuori
Vaasa

Junkersin viimeinen lento

Rauno Suhonen: Kovan kohtalon pommikone JK-254. 237 sivua, Docendo 2014.

Heinäkuun ensimmäisenä päivänä vuonna 1944 noin puolilta öin lähti Pommituslentolaivue 44 kymmenellä Junkers Ju 88 –syöksypommittajalla pommituslennolle Onttolan lentokentältä. Tavoitteena laivueella oli Talin-lhantalan -suunnan kovien taistelujen tukeminen. Johtolentueen viimeisen koneen paikka lankesi luutnantti Erkki Pinomaaalle, joka lähti tuolloin vasta toiselle sotaelennolle. Koneen lähtö myöhästyi hieman pommien kuormauksessa olleiden ongelmien takia, mutta Pinomaa lähti kuumaan kiinni lentuettaan. Kone ajautui edellä lentävien potkurivirtaan, nokka nousi ja kone kaatui vasemmalle siivelleen syöksykierteeseen. JK-254 iskeytyi Liperin Rauvanlahden rantaveteen suurella nopeudella. Polttoaineet alkoivat roihua veden pinnalla. Neljän hengen miehistö sai surmansa.

Syksyllä 2008 koneyksilö

nousi maamme tunnetuimmaksi, kun hylyn palaset nostettiin järven pohjasta, pommilasti räjäytettiin ja merkittävimmät osat museoitui.

– Pommikoneen moottori on museomme vetonaula, Pohjois-Karjalan museon museonjohtaja Tarja Raniinen-Siiskonen toteaa.

Joensuun Ilmasillan puheenjohtaja, valtakunnallisesti tunnettu ja arvostettu alan harrastaja Rauno Suhonen on osallistunut JK-254:n hylkyoperaatioon, osien museointiin ja Junkers-merkkikampanjaan sekä perehtynyt tarkasti koneen historiaan. Hän on kirjoittanut koneen vaiheista teoksen ”Kovan kohtalon pommikone JK-254”.

– Kirja-asian otti ensimmäisenä esille Eija Hildén, onnettomuudessa menehtyneen koneen ohjaajan tytär. Hän ei ehtinyt nähdä isäänsä elossa. Myös Itä-Suomen sotilasläänin komentajana aiemmin toiminut kenraalimajuri Jukka Pennanen kannusti aktiivisesti kirjahank-

keeseen, Suhonen kertoo.

Kirjoittajan taustatukena kirjahankkeessa on toiminut muun muassa Ilmavoimien entinen komentaja, kenraaliluutnantti Heikki Lyytinen.

Monipuolinen teos

Suhonen keskittyy koneen vaiheisiin sen hankinnasta lähtien. Myös Junkers-laivuetta, kotitukikohtaa ja Ilmavoimien yleistä historiaa hän esittelee. Hylyn nosto-operaatio hankalaine pommienetsintöineen on kuin oppikirjasta. Se on kuvattu työhön osallistuneiden Puolustusvoimien huippuammattilaisten kertomana. Faktoja värittää Junkers-vertaani Kusti Lehmusvuoren muistelmat. Hän oli mukana hakemassa koneita Saksasta Suomeen ja osallistui radiosähkötäjänä ja konekivääriampujana taistelutoimiin vielä Lapin sodassakin.

– Olimme erittäin tyytyväisiä koneeseen, joka oli selvästi aikaansa edellä. Teimme sillä sekä vaaka- että syöksypommituksia aina tilanteen mukaan, Lehmus-

vuori kertoo.

Hylyn kappaleista valmistettuja Junkers-merkkejä on tähän mennessä myyty noin 650 000 euron arvosta. Tuotto on tilitetty sotiemme veteraaneille. Summa tulee tuostakin kasvamaan, sillä jatkosarjan merkkejä voi edelleen hankkia Veteraanivastuu ry:n verkkokaupasta.

– Eräs veteraani sanoi, että Junkers auttaa meitä vieläkin, Suhonen toteaa.

Koskettavaa tekstiä

Suhosen mukaansa tempaava ja kiehtova teos johdattaa lukijan osaksi monivaiheista ja koskettavaa tarinaa, jollaista ei ole millään muulla koneyksilöllä. Kirja on kiinnostavaa luettavaa myös sellaiselle, joka ei ole aikaisemmin perehtynyt sotahistoriaan. Kir-

joittaja myös osaa asiansa. Hänen kertoessa keskikesän yötaivaalle nousevista pommikoneista, voi kuulla korvissaan niiden jylinän.

Kirjan kustantaja, jyvaskyläläinen Docendo on keskittynyt vankasti sotahistoriallisten teosten julkaisuun.

– Suhosen kirjan myynti on lähtenyt hyvin käyntiin. Maamme kirjallisuudessa ei ole käsitelty sotilasilmailumme historiaa aikaisemmin tästä näkökulmasta, kustantaja Juha Janhonen kertoo.

Rauno Suhonen on vaa-

linut ilmavoimaperinteitä osallistumalla erilaisten historiateosten kirjoittamiseen, järjestämällä näyttelyitä ja näytöksiä, luennoimalla ja toimimalla oppaana.

Hän on aikaisemmin kirjoittanut muun muassa teokset ”Koveron Lankilan kolme miestä” (2011), ”Jääkärimajuri ja hävittäjä-ässä” (2012), sekä Suomen Ilmavoimia käsittelevät kappaleet teokseen ”Rajalla – maanpuolustusta Pohjois-Karjalassa” (2013).

Teksti ja kuva:

Armas Härkönen

Rauno Suhonen ja järvestä nostetun pommikoneen massiivinen moottori Pohjois-Karjalan museossa. Ylhäällä on myös jatkosodan alussa Ilomantsissa pudotetun neuvostoliittolaisen Tupolev-pommikoneen kappaleita.

Kristiinankaupungin kiltapäivät

Laivastokiltalaiset toivat säpinää pikkukaupunkiin

Kuluneen kesän valtakunnalliset laivastokiltapäivät pidettiin Pohjanlahden Laivastokillan isännöimänä vanhassa merikaupungissa Kristiinankaupungissa 26.–27. heinäkuuta. Päiville osallistui 26 jäsentä kolmesta eri aluekiltasta sekä pääkillasta, Laivaston Kilta ry:stä. Lisäksi mukana oli jonkin verran muiden reserviläisjärjestöjen edustajia, joten kokonaismäärä oli noin 30 henkeä.

Päivät avattiin lauantai aamupäivällä paraatimarsilla, joka eteni torin kautta puistikkoa pitkin kaupungin Raatihuoneen ohitse Ulrika Eleonoran kirkolle, jossa Laivaston Killan puheenjohtaja Olavi Niskanen ja Pohjanlahden Laivastokillan puheenjohtaja Teuvo Roden laskivat yhdessä seppeleen sankarihaudalle.

Marssirivistöä, jota tahditti rumpuryhmä, johtivat Vaasan Kiltapiirin puheenjohtaja ja kiltaveli Per-Elof Boström sekä kiltaveli Paa-vo Rantala, killan paikallisia toimijoita. Suomen lippua marssirivistössä kantoi Suupohjan Reserviläisten Jukka Kangasniemi. Lippulinna oli kaikkiaan seitsemän kiltaja yhdistyslippua; neljän eri laivastokillan lippua sekä Kristiinankaupungin Reserviupseerikerhon, Vaasan Kiltapiirin ja Merenkurkun Killan liput.

Maanpuolustusjärjestöjen marssia ei Kristiinankaupungissa ole liian usein nähty, joten huolimatta ajankohdasta ja helteisestä säästä melkoinen joukko kaupunkilaisia oli kerääntynyt kadunkulmiin seuraamaan marssia.

Pohjanlahden Laivastokillan kiltalukset, Ahvenluokan Maria ja Y-20 -luo-

kan Linda olivat molemmat mukana päivillä ja yleisön tutustuttavina. Alukset osallistuivat paraatiin torin laidalla, Ahven juhlaputettuna ja partaat miehitettyinä, kun paraati ohitti torin.

Ahven oli varta vasten ajettu Vaasasta Kristiinankaupunkiin jo viikkoa ennen juhlatuokionloppua, ja sillä oli järjestetty siirtopuhetuksen lisäksi muitakin koulutusajajia. Ahven jäi ainakin kesäksi 2014 Suupohjan viirikön käyttöön ja Linda puolestaan siirrettiin Vaasaan.

Seppelenlaskun jälkeen tutustuttiin Ulrika Eleonoran kirkon historiaan, ja sen jälkeen siirryttiin meri- ja maakuljetuksilla Kristiinankaupungin purjehdusseuran ravintolaan Pavikselle lounaalle. Tämän jälkeen alkoi Raatihuoneelle päivien luento-osuus. Majuri evp Jan-Erik Juslin alusti Stella Polariksesta ja hänen jälkeensä insinööri majuri Harri Paattimäki Satakunnan tykistöprikaatista kertoi uusista taistelumenetelmistä. Varsinkin jälkimmäinen luento herätti vilkkaan keskustelun aiheestaan. Ensimmäinen kiltapäivä päättyi yhteiseen veljesillalliseen hotelli Kristinassa.

Iltajuhlissa Pohjanlahden Laivastokillan puheenjohtaja luovutti varapuheenjohtajan avustamana killan neljälle ansioituneelle jäsenille huomionosoitukset. Samassa yhteydessä Pohjanlahden Laivastokilta onnitteli Turun Laivastokiltaa 50 vuoden ansiokkaan taipaleen johdosta. Veljesiltaa jatkettiin ns. Suomalakasiinissa.

Hiljaisuus huudettiin klo 23.30 hotellissa, johon osallistujat oli majoitettu, joskin

Lippulinna poistumassa sankarihaudoilta. Kuvaaja Kaarina Roden.

Iltajuhlissa palkitut. 3. vasemmalta Erkki Lehtimäki (Suomen Leijonan ansioristi), Antero Honkasalo (Pohjanlahden Laivastokillan ansioristi), Per-Elof Boström (Pohjanlahden Laivastokillan kiltaristi) ja Armas Sarvela (Maanpuolustuskiltojen Liiton pronssin kiltaristi). Taustalla Turun killan puheenjohtaja Jouni Aho. Vasemmalla ristin jakajat. Kuvaaja Tarja Boström.

Valmistautumista paraatiin. Kuvaaja Kaarina Roden.

järjestäjät eivät käyneet laskemassa olivatko kaikki paikalla, tämä kun oli omantunnon kysymys.

Sunnuntai alkoi ”kukonlaulun aikaan”, sillä klo 07.00 kastettiin Kristiinankaupungin 5. Kunniakan-salainen Kaupunginlahteen. Kiltalaiset olivat paikallisen yleisön joukossa todistamassa tapahtumaa. Vasta sen jälkeen päästiin aamupalalle Lassfolkin pihamaalle.

Sunnuntaiaamun ohjelma jatkui tutustumisella kahdessa eri paikassa sijaitsevaan Kristiinankaupungin Merimuseoon, jonka jälkeen suoritettiin herrasmieskilpai-

lu neljän joukkueen kesken. Lajeja oli neljä: ammunta (kumiritsoilla), käsikranaatin heitto (mm. rautakuulilla), etäisyyden arviointi (omilla silmillä) ja maamiinojen etsiminen (aidolla miinahanaravalla).

Hikisestä säästä huolimatta kaikki joukkueet selvisivät kunnialla kisasta. Palkinnot jaettiin lähtölounaalla, jonka jälkeen autojen notat käännettiin kohti kotikonttuja. Päivien paikallisina yhteistyökumppaneina järjestelyissä olivat historiayhdistys Stella Polaris ja Unikeonpäivän järjestäjätaho PeTa -consult, josta kiitokset näille.

Ensi kesänä tavataankin taas Haminassa Kymen Laivastokillan järjestämällä kiltapäivällä.

Sunnuntaina aamupäivällä sattui myös erikoinen tapahtuma. Epäiltiin, että joku henkilö oli hukkunut Kaupunginlahdella, koska rannalta oli löydetty vaatemyyty ilman omistajaa. Länsi-Suomen merivartioston helikopteri oli tullut Turusta asti etsintöihin, joihin myös killan vene Maria osallistui. Onneksi hälytys oli väärä, koska vaatteiden omistaja ilmoittautui myöhemmin itse poliisille.

Teuvo Roden

Ilomantsin taistelujen päättymisen juhlatapahtumiin osallistui yli 6 000 henkilöä

Ilomantsin taistelujen päättymisen 70-vuotisjuhlallisuuksia ja 14. Divisioonan perinneyhdistyksen perinnepäiviä vietettiin 8.–10. päivinä elokuuta.

Perjantaina olivat koulu-laistapahtuma sekä Kainuun prikaatin valatilaisuudet ja ohimarssi.

Lauantaina yleisöä alkoi kokoontua Ilomantsin liikuntahallin ympäristöön jo aamusta, ja sitä oli parhaimmillaan noin 2 000 henkilöä. Juhlat avasi järjestelytoimikunnan puheenjohtaja Hannu Hoskonen ja kello 9.30, täsmällisesti aikataulussaan lentää pauhasi liikuntahallin kentän yli Hornet -hävittäjä. Se teki kaaroksen, ylitti uudestaan kentän ja jäi suunnitelman mukaan turvamaan NH-90 helikopterin vaarallisen kohteen eliminointia. Pituudeltaan 20 metrin helikopteri tuli näyttävästi ja liikkui ketterästi. Puut taipuivat ja kentän kastelusta ja suolauksesta huolimatta suoranainen hiekkamyrsky yllätti katsojat. Terroristi (Pekka Suhonen) nujerrettiin ja kiidätettiin kyytiin. Uuden laskeutuksen jälkeen helikopteri oli kaikkien katseltavissa.

– Kouvolan läheltä Utista lähdettiin ja matka kesti tunnin ja vartin. Polttoaine riittää vielä kotimatkaan, ilomantsilaissyntyinen kapteeni Jaakko Kauppinen kertoi.

Kainuun prikaatin kalustoesittelyssä oli muun muassa rynnäköpanssarivaunu CV9030 ja raskas kanuuna 155 K 98, jonka kantama on 40 kilometriä.

Ratsumiehiä ja retkiä

Kello 11 saapuivat Ratsumieskillän Hämeen ja Lahden eskadroonien luurankotakkiset ja punahousuiset ratsumiehet uljaiden suomenhevostensa selässä. Sulkeisten ohjelmassa esiteltiin muun muassa hevosten ja osaston liikkumista, miekalla lyöntiä ja palavan puomin yli hyppäämistä.

Lauantai-iltapäivän opastetut retket suuntautuivat kaikkiaan kahdeksalla täpötydellä linja-autolla autenttisille taistelualueille Möhkön ja Hattuvaaran suuntaan. Oinassalmella sotakamreeri Viljo Vestman kertoi talvisodan taisteluista. Möhkön sillan kupeessa olevalle 21. Prikaatin muistomerkille laskevat perinneyhdistyksen puheenjohtaja Raimo Riikosen johdolla seppleen Irma Se-re, Heikki Sinnemäki, Osmo

Rakuunasoihtokunnan tahdittaman Narvan marssin soidessa pääjuhlasta lähtivät seppelpartiot 14. Divisioonan Kajaanin, Iisalmen, Kuhmon, Lieksan ja Sotkamon paikallisosastoihin. Kuvat Armas Härkönen.

Öyköstenvaaran sotahistoriallinen alueen uusi yleisötila kiinnosti kävijöitä.

Kuljetushelikopteri NH-90 oli näyttävä ilmeistys.

Ratsumieskillän luurankotakkiset ja punahousuiset ratsumiehet suomenhevostensa selässä esittivät näytöksen hevossulkeisista.

Suominen ja Pasi Tuunainen. Öyköstenvaaran uudessa yleisötilassa paikan taisteluista ja alueen kunnostuksesta ja rakentamisesta kertoivat Viljo Vestman ja Osmo Nygrén.

Hattuvaaran Taistelijan Talolla kiittelysvaarallinen Erkki Leppänen esiintyi kahden hevosen ja erilaisen kaluston kanssa. Siellä julkistettiin myös ilomantsilaisen Matti Kallion kirja ”Hämeen Ratsurykmentin tie”.

Enolainen Evert Penttinen on ahkera Ilomantsin tapahtumien kävijä. Sodan loppuvaiheista hänelle ponnahti mieleen, kun eskadroona

kävi Ruukinpohjasta käsin katkaisemassa tien Vellivaaran ja Lehmivaaran välistä.

– Saimme sotasaaliiksi kuusi tykkiä ja leipomon. Ja loppujen lopuksi venäläinen meni rajan taakse. Asemasotaa käytiin sitten aselepoon saakka, Penttinen muistelee. Lauantai-illan asemieslän juonsi Jaakko Salonoja ja tilaisuudessa sekä sunnuntain pääjuhlassa musiikista huolehti Rakuunasoihtokunta musiikkimajuri Petri Junnan johdolla.

Kiitollisuuden juhla

Sunnuntai aloitettiin seppelien laskulla sankarihau-

doille. Sen jälkeen toimitettiin jumalanpalvelukset pääseurakuntien kirkoissa. Kello 13 alkanut pääjuhla veti liikuntahallin täyteen juhlaivaita.

Valtiohallan tervehdyksen sunnuntain pääjuhlaan toi eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma. Hänen mielestään Ilomantsin torjuntataistelut olivat loppukesällä 1944 ratkaisevia itsenäisen Suomen kohtalolle. Niiden jälkeen suuri ja mahtava oli kypsä rauhan solmimiseen pienen ja sisukkaan kanssa.

– Ilomantsin, Talin ja Ihantalan taisteluissa lunastettiin uudelleen Suomen

paikka itsenäisten kansakuntien kunnia-aulassa. Tänäaun tunnemme syvää kiitollisuudentelkaa näille taistelijoille ja kaikille sotiemme veteraaneille. Uhraustenne muisto ei koskaan himmene. Suomi on kiitollinen tänäänkin Ilomantsin taistelujen veteraaneille.

Heinäluoman mukaan sota ei ole juhlan aihe, sen sijaan sodan päättymisen on. – Ilomantsin saloilla ja soilla suomalaiset sotilaat pohjustivat pitkospiuta rauhaan, joka saatiin vajaan kuukauden kuluttua taisteluiden taukoamisesta, Heinäluoma kiteytti.

Puheita ja tervehdyksiä

Juhlapuheessaan kenraali Ari Puheloinen totesi, että torjuntataisteluilla oli suuri sotilaallinen ja poliittinen merkityksensä.

– On ilmeistä, että juuri armeijamme torjuntavoiton ansiosta Neuvostoliitto ei enää vaatinut Suomen antautumista rauhantunnustelujen yhteydessä elokuussa 1944, niin kuin se oli tehnyt vielä kesäkuun 23. päivänä, Puheloinen arvioi.

Kenraalin mielestä torjunnan menestys oli monien sotilaallisten tekijöiden yhteistulos.

Ilomantsin taisteluissa menestyksen perustana olivat lisävoimien onnistunut siirto alueelle, Ryhmä Raappanan hyökkäyksen erinomainen toteutusidea sekä maaston tuntemus ja sen hyväksikäyttö.

– Kaikkein ratkaisevin tekijä oli kuitenkin sotilaidemme ja joukkojemme kyky kestää ja suorittaa tehtävänsä äärimmäisen vaikeissa oloksissa, Puheloinen totesi.

14. divisioonan perinneyhdistyksen puheenjohtaja, kenraaliluutnantti Sakari Honkamaa pohti, että uskottava puolustuskykymme edellyttää, että sodan ajan joukoillamme on asianmukaiset taisteluvälineet ja varusteet. Suorituskyvyn ja resurssien tulisi olla jatkuvasti tasapainossa.

– Tällä hetkellä Ukraina on kouriintuntuvien esimerkki valtiosta, jonka puolustuskyky ja kansainväliset liittosuhteet eivät riittävästi vastaa turvallisuussympäristön haasteisiin, hän totesi.

Tervehdyksensä juhlassa lausui myös Pohjois-Karjalan aluetoimiston päällikkö, eversti Jouni Mattila, Pohjois-Karjalan rajavartioston komentaja, eversti Olli Lampinen ja kunnanjohtaja Markku Lappalainen. Veteraanien puolesta kiitokset järjestelyistä lausui Reino Kurvinen.

Juhlat huomattiin

Viikonlopun tapahtumiin tultiin eri puolilta Suomea, ja ne saivat laajasti huomiota eri medioissa. Järjestäjille sateli tapahtumasta kiitosta.

– Hienot juhlat, ja tänne oli kiva tulla. Kävimme sunnuntaiaamuna sotakamreeri Vestmanin kanssa katsomassa isä-Arvin taistelupaikkoja Utriassa, Paloheimo-yhtiöiden toimitusjohtaja Martti Paloheimo kertoi.

Armas Härkönen

Vanhin osasto Haapajärvellä

K-P:n sotainvalidipiiri toiminut jo 70 vuotta

Sotainvalidien Veljesliiton Haapajärven osasto on maamme vanhimpia osastoja. Sen perustava kokous oli jo talvisodan päättymisvuonna 29.7.1940 heinäkuun eli vain vajaat viikkoa myöhemmin kuin Suomen vanhimmaksi osastoksi mainittu Kiuruveden osasto. Se on näin ollen Keski-Pohjanmaan piirin vanhin osasto ja vanhimpia myös koko maassa. SV:n piiri Keski-Pohjanmaalle perustettiin vasta myöhemmin 22.10.1944. Tämä piirin 70-vuotisjuhlaa vietettiin elokuun viimeisenä päivänä Kannuksessa. Mukana oli runsaasti väkeä, vaikka varsinaisten sotainvalidien määrä on iän myötä vähentynyt runsaasti.

SV:n Keski-Pohjanmaan piirin puheenjohtaja Esko Hirviniemi kertoi avaussaunoissaan, että piirin nykyinen toimipaikka ja toiminnanjohtaja ovat Kitinkankuksen Veljeskodissa lähellä monia tuettavia ja keskellä piiriä.

– Meillä on nyt 14 osastoa, joihin kuuluu 140 sotainvalidia, 450 puoliso- ja leskijäsentä sekä 190 tukijäsentä. Haapajärven osasto perustettiin vain kaksi päivää myöhemmin kuin maamme vanhin Kiuruveden osasto.

– Aluksi osastojen oli itse kerättävä pääosa tukitoiminnan varoista. Tällä hetkellä olemme kiitollisia Veljesliitolle, valtiolle ja monella muulla työmme tukijalle. Valtiolla meillä on kuitenkin vielä toivomus pieniprosenttien (10–15 pros.) sotainvalidien tuen parantamiseksi ja prosenttirajojen poistamiseksi kokonaan. Kehitämme myös omaa toimintaamme siten, että vuodesta 2016 läntien voi piiriin kuulua

Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin 70-vuotisjuhla oli elokuun viimeisenä päivänä Kannuksessa. Väkeä oli paikalla runsaasti.

suoraan henkilöjäseniä osastojen purkautuessa.

Piirin puheenjohtajan Esko Hirviniemen mukaan tärkeintä on se, että jokaiselle paikkakunnalle jää yhteys henkilö hoitamaan jäsenten tukiasioita eli sota-ajan lupauksen mukaisesti – veljeä ei jätetä.

Sotainvalidipiirin 70-vuotisjuhlaan Kannukseen oli kokoontunut sotainvalideja ja heidän lähipiiriään eri osastojen alueelta runsaasti.

Juhlapuheen piti Veljesliiton puheenjohtaja Juhani Saari. Hän totesi, että vaikka rivit harvenevat, sotainvalideja arvioidaan olevan elossa 2020-luvun alussa noin tuhat ja puolisojäseniä noin 4000. Liittoa tarvitaan vielä ainakin sinne asti. Työtä meillä siis on vielä edessämme. Sotainvalideista ja veteraaneista on enää elossa tasan vain noin viisi prosenttia ja heidän keski-ikänsä jo noin 90 vuotta. Valtaosa eli lähes 80 prosenttia asuu yhä

Haapajärven sotainvalidi Mikko Kyörönen keskustelemassa Sotainvalidien Veljesliiton puheenjohtajan Juhani Saaren kanssa.

kotonaan.

Heistä jokaisella, myös alle 20 prosentin haitta-asteen omaavalla, sotainvalidilla pitäisi edes nyt olla mah-

dollisuus juuri siihen kotiin viettävään palveluun, kuntoutukseen tai hoitoon, jota hän tarvitsee, sanoi puheenjohtaja Juhani Saari.

Juhlissa muistettiin ansiotuneita. Sotainvalidien ansioristi oli myönnetty Eljas Anttilalle, Pertti Pöytäsaarelle ja äskén edesmenneelle Väinö Päivärinnälle.

Sotainvalidipiirin 70-vuotisjuhlassa esitti valtiovalan tervehdyksen kansanedustaja Mika Lintilä. Juhlissa kuultiin myös Kannuksen kaupungin tervehdys Lauri Perttulan esittämänä. Päätössanat lausui piirin kunniapuheenjohtaja Erkki Laasanen. Piirin 70-vuotisjuhlaan sisältyi myös useita musiikkiesityksiä. Ennen päiväjuhlaa oli sanajumalanpalvelus, jossa saarnasi Heikki Niemelä ja liturgina oli Erkki Huuki.

Ilmari Luhtasela

Päätössanat, piirin kunniapuheenjohtaja Erkki Laasanen:

Minulla on ilo ja kunnia tulla arvokkaaseen piiriimme 70-vuotisjuhlaan sotainvalidien tervehdyksen. Lämpimät kiitokset tuon Teille, jotka ovat vastanneet juhlien järjestelyistä, sekä teille ohjelman suorittajat. Olette tehneet juhlastamme ikimuistoisen.

Henkilökohtaiset kiitokset tuon niille lukemattomille ystäville, joiden kanssa olen saanut tehdä työtä 62 vuotta sotainvalidien ja heidän puolisoittensa parhaaksi niin osastojen, piirijärjestön kuin veljesliitonkin kanssa.

Nämä vuosikymmenet ovat opettaneet todella paljon; myötäelämään ja tekemään päätöksiä, jotka ovat auttaneet veljiä – veljiä, jotka saivat vammansa puolustustaan isänmaamme vapautta.

Tänään sotainvalideja on enää rippeet jäljellä. Tästä huolimatta haluan muistuttaa ylipäällikkömme, marsalkka Mannerheimin sanoin: ”Te olette erikoisryhmä, edellä kulkijoita ja lipun kantajia.” Tämä on meille sotainvalideille suuri kunnia-asia, josta me pidämme kiinni niin kauan kuin riveistämme on viimeinenkin poistunut.

Lopuksi luen runomuo- toisen kirjoitukseni, jonka kirjoitin sotasairaalaan 19-vuotiaana. Kirjoituksen kuvaa niitä tunteita, joita sotilas tuntee silloin, kun elämän lanka on katkamassa.

Runo luettiin ensimmäisen kerran potilaiden joulujuhlissa 10.12.1944, ja se voisi olla eräänlainen testamentti nuoremmille sukupolville.

Yksin

Makaan maassa, tunnen vereni hajun. Mieleni täyttää hätä ja pelkokin raju. Minuun osuneet on vihollisen luodit. Ne polttaa, raastaa ja tuskan saa aikaan.

Hätä täyttää mielen. Näinkö päättyny elämäni nuori, ruumiissani vihollisen luoti? Tiedä, olen yksin nyt aavalla suolla, ehkä omat ovat vielä toisella puolla. Huudan taakse: ”Veljet, auttakaa!”

Ei vastaa sieltä kukaan. He eivät ole päässeet mukaan. Takana makaavat he niin hiljaa. Siellä tuoni on niittänyt nuorta viljaa. Ei auttajaa siellä: yksin, yksin nyt tällä tiellä.

Ei –Isä Taivaan, auta nyt! Näin huudan ja rukoulen. Kuule mua! Ota käteesi, pois minut täältä kannan, uusi elämä vielä anna!

Ja silloin se tapahtuu: on pelko poissa. Niin ihmeen hyvä ja varma olla on. Ei tuskaa, pelkoa! Nyt tiedän sen; Sinä hättäni kuulit sinne taivaaseen. Ei sattua minua enää pahemmin voi, sen tiedän nyt, täältä johdatat minut pois. Vaikka luodit vinkuu ja vaatteita raastaa, tiedän, ne ei osua enää saakaan.

Viimein olen taasen omien puolella. Olen turvassa, en enää yksin aavalla suolla. Kiitos Isä Taivaan, että huutoni kuulit. Sinä käsilläsi vaarasta minut kannoit. Sinä minulle elämän, elämän vielä annoit.

Keski-Pohjanmaan sotainvalidipiirin kunniapuheenjohtaja Erkki Laasanen, kansanedustaja Mika Lintilä, ev. Heimo Pikkukangas ja K-P:n piirin puheenjohtaja evl Esko Hirviniemi.

Veteraanikeräys 2014

Jääkäri Grankvist kuittaa keräyslipasta ja tunnisteliiviä alikersantti Knipströmin odottaessa vuoroaan. Lippaiden ja tunnisteliivien josta vastasivat Thor Guss ja Märten Holmberg.

Uudenmaan Prikaatin keräysjoukkue odottaa ltn Kaj Sandströmltä lähtökäskyä.

Vaasa ja Mustasaari

Lähes 200 varusmiestä ja 40 vapaaehtoista keräsivät sotiimme veteraaneille

Syksyn keräys sotiimme veteraaneille Rannikko-Pohjamaan alueella toteutettiin 26.–27.9.2014. Perjantaina keräyksestä vastasivat alueemme varusmiehet, jotka palveleva Uudenmaan ja Kainuun prikaateissa. Vastaavasti lauantaina asialla olivat reserviläiset ja muut vapaaehtoiset erityisesti Vaasan ja Mustasaaren alueella.

Sinisten keräysliivien viesti on tullut tutuksi suurelle yleisölle ja keräystoimintaan suhtaudutaan varauksettoman myönteisesti. Kolikoita ja melko suuriakin seteleitä sujutettiin keräyslippaisiin kiitoksin ja myönteisin terveisin sotiimme veteraaneille.

Keräyksen tuloksesta kerromme tarkemmin seuraavassa numerossa joulukuulla.

Upseerikokelas Simulan johdolla saapunut Kainuun prikaatin keräysjoukkue tulopuhuttelussa.

Vakavin ilmein kuuntelivat Kainuun prikaatista saapuneet varusmiehet sotaveteraani Yrjö Savolaa omista sotakokemuksistaan runsaat 70 vuotta sitten. Hän toi samalla sotainvalidien ja sotaveteraanien tervehdyksen. Yrjö Savola palveli jatkosodassa pioneerina Rukajärven suunnalla.

Kerääjät Dragsvikistä valmiina.

Pietarsaari

Keräyksen johto: Rodney Strandvall, Jan-Erik Backlund, alikersantti Carl Häggström ja Sebastian Back, Matti Ranta.

Kerääjät käskynjaolla.

Keski-Pohjanmaan Reserviläispiiri ry:n,
Reserviupseeri ry:n ja
Maanpuolustajien Piiri ry:n
sääntömääräinen **SYYSKOKOUS**

to 27.11. 2014 klo 18.00
Kannus, Metsätutkimuslaitos
Silmäjärventie 2
Tervetuloa!

Hallitukset

Vaasan Reserviupseerikerho ry:n
sääntömääräinen **SYYSKOKOUS**

pidetään
torstaina 23.10.2014 klo 19:00 alkaen
Vaasan Sotilaskodissa.
Käsitellään sääntöjen 11 §:n syyskokoukselle
määräamät asiat.
Hallituksen kokous klo 18:00.
Syyskokouksen jälkeen esitelmä;
Estonia – 28.9.1994 katastrofista (R.Latvala).
Kahvitarjoilu **Tervetuloa!**
Hallitus

Kalajoen Reserviupseerit ry:n
ja **Kalajoen Reserviläiset ry:n**

sääntömääräiset **SYYSKOKOUKSET**
pidetään to 20.11.2014 klo 19.00 alkaen
Solar Kaihdin ky:n tiloissa, Lankilantie46.
Käsitellään sääntömääräiset asiat.
Kokouksen aluksi kahvit ja yritysesityt.
Tervetuloa!

Hallitukset

Haapajärven-Reisjärven
Reserviläiset r.y

Yleinen sääntöjenmääräinen **SYYSKOKOUS**
pidetään Haapajärven Osuuspankin
kokoushuoneessa perjantaina 31.10.2014.
Johtokunta kokoontuu klo:18.30 ja
yleinen kokous klo:19.00.
Kahvitarjoilu ja kokouksen jälkeen vapaata
seurustelua ja makkarapaistoa. Kaikki
toiminnasta kiinnostuneet joukolla mukaan.
Johtokunta

Kalajokilaakson
Reserviupseerikerho Ry
ja **Ylivieskan Reserviläiset Ry**

Syyskokoukset ke 29.10. klo 19.00
Ammattikorkeakoulu Centrialla,
Vierimaantie 7, Ylivieska
Hallitukset klo 18.30.
Kahvitarjoilu. **Tervetuloa!**

Hallitukset

Vaasan Reserviupseeri ry:n
ja **Vasa Reservofficersdistrikt ry:n**

sääntömääräinen **SYYSKOKOUS** pidetään
maanantaina 10.11.2014 klo 18:30 alkaen
Vaasan Sotilaskodissa.
Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9 §:ssä
syyskokoukselle määrätyt asiat.
Hallitus kokoontuu klo 18:00.
Syyskokouksen jälkeen
ylli. res. Martti Korkiavuori kertoo
Normandian maihinnousun 70-vuotismuisto-
tapahtumista, johon osallistui mm. suomalaisia
laskuvarjojääkäreitä.

Kahvitarjoilu

TERVETULO

Hallitus

Muista myöswww.kpmaanpuolustajat.fi

Yhdistysten juhlavuosi

Muutamia vuosia maamme itsenäisyyden saavuttamisen jälkeen reserviupseerit järjestäytyivät paikkakunnittain toimiviksi yhdistyksiksi ja valtakunnalliseksi keskusjärjestöksi isänmaallisen aatteen innottamina. Reservin aliupseerit järjestäytyivät vastaavalla tavalla. Keskusjärjestötason ja paikallisen yhdistystason alueelliseksi yhteyselimeksi muodostettiin yleensä maakunnallisia rajoja noudattava piiriorganisaatio.

Reserviläisyyshdistysten yhteisenä tarkoituksena on toimia jäsentensä yhdyssiteenä toiminnassa vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi. Suomen Reserviupseeriliiton jäsenyhdistys Kokkolan Reserviupseerit ry aloitti toimintansa 80 vuotta sitten. Reserviläisliittoon kuuluva

Kokkolan Reserviläiset ry aloitti puolestaan toimintansa 60 vuotta sitten. Kummassakin yhdistyksessä on runsaat 130 jäsentä. Reserviläisyyshdistysten toiminnan ytimessä on vuosien saatossa pysynyt sotilaallisten taitojen ylläpito ja kehittäminen. Viime vuosina sotaveteraanien perinteiden ylläpidon ja kunniavartiotoiminnan merkitys toiminnassa on kasvanut. Kokkolan molemmat reserviläisyyshdistykset ovat järjestäneet hyvässä yhteistyössä tapahtumia jo monta vuotta, kuten nykyään on varsin tavallista monella paikkakunnalla.

Keski-Pohjanmaalla reserviupseeri- ja reserviläispiiri muodostivat yhteisen organisaation, Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien Piiri ry:n vuonna 1994.

Yhdistymisellä karsittiin päällekkäisiä toimintoja ja pienennettiin kustannuksia. Piirien yhdistyminen oli tuolloin ainutlaatuista reserviläisjärjestöjen parissa ja on sitä vieläkin. Piirien yhteistoiminta on toki nykyään arkipäivää lähes kaikkien valtakunnallisiin liittoihin kuuluvien 18 piirin sisällä. Piirimme järjestää 1500 jäsenelleen ampu- matapahtumia ja -kilpailuja, liikuntatapahtumia, koulutus- ja tiedotustilaisuuksia sekä julkaisee Pohjanmaan Maanpuolustaja-lehteä.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) on maanpuolustusjärjestöjen perustama vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen yhteistyöorganisaatio, joka järjestää monipuolista sotilaallista, varautumis- ja joh-

tamiskoulutusta. MPK:lle on kaksikymmenvuotisen olemassaolonsa aikana vakiintunut vahva rooli reserviläisten kouluttajana puolustusvoimien yhteistyökumppanina. MPK:n sotilaallisten valmiuksien kurssien kouluttajat ovat reserviläisiä ja useimmiten jonkin reserviläisjärjestön jäseniä.

Juhlavuosia viettävien yhdistysten taustalla on yhteinen aatteellinen pohja, halu toimia isänmaan hyväksi. Mikäpä sen sopivampaa kuin juhlistaa eri maanpuolustusjärjestöjen kanssa yhdessä tehtyä työtä vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi ja viettää myös yhdessä maakunnallista maanpuolustusjuhlaa.

Antti Wall

Prikaatikenraali Pertti Laatikainen Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnanjohtajaksi

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) hallitus on valinnut yhdistyksen toiminnanjohtajan tehtävään prikaatikenraali Pertti Laatikainen. Hän aloittaa toiminnanjohtajan viiden vuoden määräaikaisen tehtävän 1.1.2015.

MPK:n toiminnanjohtajan tehtävään siirtyvä prikaatikenraali Pertti Laatikainen toimii tällä hetkellä Etelä-Suomen sotilasläänin komentajana. Aikaisemmin upseerin urallaan hän on työskennellyt monipuolisissa tehtävissä niin kotimaassa, kuin kansainvälisissä tehtävissäkin.

Toimissaan puolustusvoimien koulutuspäällikkönä Pääesikunnassa hän on virkatehtäviinsä liittyen ollut myös vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja ja asiantuntijajäsen MPK:n hallituksessa.

Laatikaisen mukaan vapaaehtoisen maanpuolustuksen merkitys osana maan-

Prikaatikenraali Pertti Laatikainen toimii tällä hetkellä Etelä-Suomen sotilasläänin komentajana.

puolustuksen kokonaisuutta ymmärretään tänä päivänä erittäin tärkeäksi. MPK on ottanut paikkansa kansalaisten turvallisuuden lisääjänä sekä sotilaskoulutuksen, että varautumisen toiminoissa. MPK:n toiminnanjohtajana prikaatikenraali Laatikainen

haluaa yhdessä järjestöjen ja muiden vapaaehtoistoimijoiden kanssa kehittää kansalaisten valmiuksia jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

MPK on valtakunnallinen vapaaehtoisen maanpuolustuksen yhteistyöjärjestö, jon-

ka jäsenenä ovat 14 keskeistä maanpuolustusjärjestöä sekä maanpuolustustyötä lähellä olevaa järjestöä. Yhdistyksen toiminnasta on säädetty laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007). Puolustusministeriö ohjaa ja valvoo yhdistyksen toimintaa. MPK järjestää vuosittain noin 1700 kurssia eri puolilla Suomea. Kurssitarjonta jakautuu sotilaalliseen koulutukseen, sekä kaikille avoimeen varautumis- ja turvallisuuskoulutukseen.

Lisätietoja toiminnanjohtajan valinnasta antaa MPK:n hallituksen puheenjohtaja Juha Korkeaoja, puhelin 050 511 3053.

Ajankohtaista tietoa MPK:n organisaatiosta ja kurssitoiminnasta löytyy verkkosivuilta www.mpk.fi. Puolustusvoimien amiraalien ja kenraalien esittely löytyy puolustusvoimien verkkosivuilta www.puolustusvoimat.fi.

Kutsu

Maakunnallinen maanpuolustusjuhla

lauantaina 15.11.2014 klo 15.00

Kokkola –Sali, Kokkolan kaupungintalo

Kokkolan reserviupseerit 80 vuotta. • Kokkolan Reserviläiset 60 vuotta.
Keski-Pohjanmaan maanpuolustajien piiri 20 vuotta.

Juhlapäivän ohjelma

Klo 13.00 Seppleenlasku

Sankarivainajien muistomerille, Marian hautausmaa

Klo 14.00-15.00 Kahvitarjoilu,
Kokkolan kaupungintalo

Klo 14.30 Lehdistötilaisuus
Kokkolan kaupungintalo

Klo 15.00-17.00 Maanpuolustusjuhla
Kokkola –Sali.

Juontaa aliluutnantti res Kari Rönngqvist

Klo 17.00 Ruokailu
Hotelli Kaarle (ilmoittautuminen)

Ei vastaanottoa. Mahdolliset huomionsoitukset
tilille FI67 1065 3000 2041 50.

Varat tullaan käyttämään veteraanityöhön.

Ruokailu klo 17.00 Hotelli Kaarle
Menu Texican buffet, hinta 20 e henkilö.

Sitovat ilmoittautumiset majuri res Terho Tattarille

7.11.2014 mennessä p. 045-2791797 tai
sähköposti terho@tattari.fi

Ruokailu maksetaan 7.11.2014 mennessä
tilille FI 67 1065 3000 2041 50.

Tumma puku ja kunniamerkit

Maanpuolustusjuhlan ohjelma

Liput saapuvat

Tervehdyssanat Kimmo Tastula kapteeni res

Testamentti pojalleni S.Ranta. **Juuret Suomessa** J. Kuoppamäki.

Ilmavoimien soittokunta johtaa kapellimestari
musiikkimajuri Tomi Väisänen
Baritoni Hannu Ilmolahti

Juhlapuhe

Länsi-Suomen sotilasläänin komentaja
prikaatikenraali Pekka Toveri

Taistelija J. Sivonen. **Sillanpään marssilaulu** A. Mustonen

Ilmavoimien soittokunta johtaa kapellimestari
musiikkimajuri Tomi Väisänen
Baritoni Hannu Ilmolahti

Tervehdykset

Roottorimarssi T. Hytönen. Ilmavoimien soittokunta
johtaa kapellimestari musiikkimajuri Tomi Väisänen

Huomionsoitukset

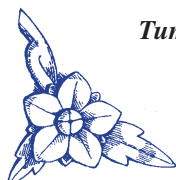
Lentäjän marssi E.Koponen. Ilmavoimien soittokunta
johtaa kapellimestari musiikkimajuri Tomi Väisänen

Päätössanat

Maakuntajohtaja Jukka Ylikarjula

Maamme

Liput poistuvat

Sankarivainajalle toinen siunaus Kalajoella lauantaina 12.7.2014

Kalajoen sankarihautojen merenpuoleisessa päädyssä on muistokivirivien viimeisessä laatussa kiveen hakattuna:

STM. MARTTI KÄÄNTÄ-synt. 11.9.1906, kaatunut Vuosalmella 11.7.1944.

Taistelukentille jääneiden sankarivainajien etsintöjä ovat vapaaehtoiset partiot tehneet siitä lähtien, kun se on tullut valtakunnanrajan takana sallituksi. Asialla ovat olleet niin venäläiset kuin suomalaisetkin etsintäpartiot. Esimerkiksi Martti Käännästä löydön teki par-

tio, jossa oli mukana myös venäläisiä.

Jämsässä asuva Martti Käännän poika – Paavo Kääntä – otti Kalajoella käydessään yhteyttä Kalajoen aktiivisesti toimivien reserviläisjärjestöjen johtohenkilöihin kysyen, voisivatko heidän johtamiensa järjestöjen jäsenet olla mukana niissä hautaustapahtuman sotilaallisissa järjestelyissä, jotka Kainuun Prikaatin kunniaosasto tulee suorittamaan kirkkoupseeri, yliluutnantti Tero Paukerin johdolla.

Tähän luonnollisesti suos-

Asepukuiset Kainuun Prikaatin sotilaat laskivat uurnan hautaan. Vasemmalla yliluutnantti Paukeri sekä vainajan poika Paavo Kääntä sukulaisineen. Foto Majja Pylväs/KP

Foto: Y.Pajala

tuttiin; esimerkiksi sankarihautojen korkean "Kiviristin" äärellä sotilaspuukuiset reservin upseerit ja aliupseerit olivat kunniavartiona.

Siunauksen toimitti vs. Kirkkoherra Reino Junttila, Talvisodan sotaveteraanin poika. Hautaamisen aikana Kai-

nuun Prikaatin kunniaosasto ampui kolme kukkialaukussarjaa. Se oli muistona jo Talvisodan ajoilta Kalajoen sankarihautoilla, jolloin

ampujina olivat suojeluskuntalaiset ja varttuneimmat sotilaspojat.

Pasi Eskola,
res. yliluutnantti

IN MEMORIAM

Kunniapuheenjohtajamme kapteeni res. Vilho Olavi Erikilä on poissa. Hän oli syntynyt 24.8.1922 Kalajoella ja kuoli 23.6.2014 Kokkolassa.

Olavi meni suojeluskunnan poikaosastoon alle kymmenvuotiaana. Aluksi hän oli juoksupoika, ampuharjoituksissa tuloksen näyttäjänä sekä taulujen paikkaajana. Iän karttuessa Olavi sai sitten vaatimampiakin tehtäviä.

Sen jälkeen Olavi sai kutsun armeijaan syksyllä 1941. Ensimmäisen sotavuosi korvasi lukion viimeisen vuoden ja hän tuli ylioppilaaksi 1942 keväällä. Koulutusta Olavi sai armeijaan aluksi vain yhden viikon. Tämä johtui siitä, että suojeluskunnassa saatu oppi katsottiin tehtävään riittäväksi. Hän oli kuulunut suojeluskunnassa vesiturvurukkaan, joten oli luonnollista, että sodan ajan tehtävätkin tulivat aluksi viestihommista.

Olavin yksikkönä oli JR 50 ja sen kolmas

Vilho Olavi Erikilä on poissa. Hän oli syntynyt 24.8.1922 ja kuoli 23.6.2014.

pataljoona. Tehtävänä oli toimia ryhmänjohtajana viestijoukkueessa. Hänellä oli myös muutamia komennustehtäviä yhteysmiehenä lähinnä tykistön tulenjohtajoukkueessa.

Tuolloin oli vielä asematavahie Syvärin takana, jonne Olavi meni. Merkittävän

taistelu hänellä oli keväällä 1942, jolloin vihollinen teki läpimurron ja rykmentti sai vastaiskutehtävän. Se oli tulikasteensa saavalle nuorista kootulle pataljoonalle kova paikka. Olavin toimissa radistina kaatui kolme upseeria yhden viikon aikana, joiden viestimiehenä hän toimi.

Olavi joutui pitemmäksi aikaa sotasairaalaan vilustumisesta johtuvien komplikaatioiden vuoksi aina helmikuuhun 1943. Perusyksikkönsä hän sitten palasi maaliskuussa. Sota jatkui hänen kohdallaan. Vuoden 1944 alussa hänet komennettiin upseerikouluun. Tykistön ja viestin osalta kurssi oli silloisen ajan pisin ja kesti 5,5 kuukautta. Upseerikoulun jälkeen Olavi palasi entiseen rykmenttiinsä JR 50:een, nyt sen ensimmäiseen pataljoonaan viestijoukkueen johtajaksi. Näin Olavilta jäi jatkosodan kovimmat puolustustaistelut kesällä 1944 kokematta.

Aselevon jälkeen hänen yksikkönsä siirrettiin Lapin rintamalle ja hän oli mukana Tornion valtauksessa. Sotareissu jatkui Muonioon saakka ja nyt raskaassa kranaatinheittämissä.

Paluu Lapin sodasta siviiliin tapahtui laivalla Vaasaan Ruotsin rannikon kautta. Myrskyisiä oli ja välillä Vaasassa luultiin laivan jo tulleen torpedoiduksi.

Reserviupseeriura jatkui sodan jälkeen sijoitettuna samoihin hommiin kuin

suojeluskunnassakin ja myöhemmin valmiustehtävissä. Kokkolassa ollessaan hän oli PERK:n päällikkönä ja myöhemmin sotilasalueen esikunnassa.

Sodan jälkeen Olavi lähti opiskelemaan maatalousmetsätieteelliseen tiedekuntaan syksyllä 1945 ja hän valmistui metsänhoitajaksi 1949 vuoden lopulla. Metsänhoitaja tutkinnon lisäksi hänen piti suorittaa virkatutkinto, jotta kelpaisi valtion virkoihin. Helmikuussa 1952 hän sai viran Keski-Pohjanmaan metsälautakunnassa apulaismetsänhoitajana. Tässä tehtävässä hän oli kaksi vuotta sitten piirimetsänhoitajana 20 vuotta ja lopuksi päämetsänhoitajana 11 vuotta eläkeikään 30.10.1985 saakka.

Olavi oli liittynyt Kokkolan Reserviupseereihin 1953. Hän oli innokas ampuharastaja.

Keski-Pohjanmaa oli tuolloin piirinä maan paras prosenttiammunnassa liitto-

tasolla. Kerhoilloissa ja illanvietoissa hän kävi ahkerasti. Piirin puheenjohtajaksi Olavi valittiin vuoden 1984 alusta.

Olavi kutsuttiin Keski-Pohjanmaan Reserviupseeripiiri ry:n kunniapuheenjohtajaksi 1989, kunniapuheenjohtaja A. S. Koivion kuoltua, ja yhteisen Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:tultua perustetuksi sen kunniapuheenjohtajaksi 1994. Olavi on toiminut noin kymmenen vuotta RUL:n liittovaltuuston jäsenenä ja varajäsenenä.

Olavi on saanut sodan aikaisista ansioistaan VR 4 SA vuonna 1944 ja VM II 1942, lisäksi siviilissä SLR I, talvisodan ja jatkosodan muistomitalin, sotilasansiomitalin, sotaveteraaniliiton kultaristin, RUL:n kultaisen ansiomitalin, 11D:n kunniamerkin, suojeluskunnan kunniamerkin sekä sotilaspoikaristin, Tapion kultainen mitalin ja Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n kultaisen ansiomitalin.

Vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä menetimme isänmaallisen ja toimintaamme tukevan kunniapuheenjohtajamme.

Keijo Knuuttila

In Memoriam Nils Raja-aho

Krigsinvaliden Nils Raja-aho lämnade det jordiska livet 4.9.2014 i en ålder av 91 år, han sörjs närmast av hustrun och två döttrar med familjer men också av många vänner inte minst i veteran- och reservistkretsarna.

Nils föddes 12.4.1923 och familjen var bosatt i Risöhall. Han inkallades som 18-åring till militärtjänst i januari 1942, först till infanteriets skolningscentral nr 11 i Nykarleby. I juni flyttades hela skolningscentralen till Dragsvik och därifrån slussades dom i repris ut till fronten. Han stationerades som snabbeldsgevärs skytt i Infanteriregemente 61:s 2 bataljons 6:e kompani vid stödjepunkten Metsä, nära Shemenski. Han sårades svårt av maskinpistolseld från en meters avstånd i mid-sommaren -43 när en fiendepatroll efter intensiv artilleriell tagit sig in i linjerna, sammanlagt 10 skott träffade honom i båda benen, höften, handleden, hakan och nacken. Han överlever mirakulöst och efter långvarig sjukhusvistelse blir han utskriven i månadsskiftet februari -44

och befriad pga. av hans omfattande skador från ytterligare militärtjänst. Men skadad för resten av livet.

Efter kriget erbjöds han möjligheten att få verkstadsutbildning i Älvsjö i Sverige. Han utbildade sig till svarvare och jobbade på LM Eriksson ett par år innan han återvände till hemlandet 1949 och fick anställning på Schaumans pappersbruk, där blev han kvar som svarvare ända till pensioneringen 1978 trots sina 70 procentiga

krigsskador.

Nils satt i Krigsinvalidernas Jakobstadsavdelnings styrelse sedan 1957, länge som viceordförande och senare som avdelnings sista ordförande innan den uppgick i Kust-Österbottens krigsinvalid distrikt. Det var via engagemanget i krigsinvalidernas verksamhet jag först lärde känna honom. Han har berättat att han inom krigsinvalid idrotten under flera decennier rönt framgångar i de nationella

mästerskapen i grenar som simning, kulstötning och spjut med otaliga medaljer.

Han och familjen trivdes att sommartid vistas på villan han byggt i Fagnäs i Larsmo, ända till för nåt år sedan när orken började tryta som följd av flera sjukdoms- attacker och fysiska krämpor. Men han hade lyckan att få behålla skärpan, hans minne var det inget fel på och historierna om flydda tider var fascinerande.

Han var också under alla år mycket intresserad av gamla saker. Jutbacka marknad var årets höjdpunkt, där han köpte och sålde årligen. Även det intresset förenade, och hans gedigna sakkunskap om antika föremål var ett nöje att lyssna till.

Nils fick se ännu en sista sommar som han önskade sig i vårvintrar men när hösten kom rycktes han bort. Hos oss som hade privilegiet att under en kort tid få lära känna honom lämnar ett oersättligt tomrum i kretsen av vänner men hans minne och gåringar lever kvar.

Mikael Skytte

Ilmari Vattuaho, 18.3.1916–21.9.2014, kolmen sodan veteraani

Sunnuntaina, 21.9.2014 levisi suruviesti: Evijärven viimeinen Särkisyrjän veteraani, Ilmari Vattuaho siirtyi ajasta ikuisuuteen yli 98-vuotiaana. Kiviniemen, Äyräpään, Särkisyrjän, Sortavalan, Kannaksen, Syvärin ja Lapin-sodan kokenut veteraani on poissa.

Tapasimme 6 vuotta sitten. Siinä hän istui pyörätuolissaan Evijärven terveyskeskuksen aulassa tuttuja tapaamassa ja vahoja muistelemassa. Vaihtelua hoivaosaston hiljaisuuteen.

Ohimennen juttelimme niitä näitä, mutta kun Ilmari kuuli, että olen siirtokarjalaisia Sortavalan liepeiltä, silmä kirkastui, ja puhe kääntyi sota-aikaan, talvisodan Äyräpään, nurmolaisten kohtalontekijä ja jatkosodan alun Särkisyrjään, pohjalaisen ”pahaan paikkaan”, joka sijaitsee vain 10 kilometriä kotipihaaltani Rytyn kylästä.

Kohtalonyhteys välillä me syntyi heti, ja terävämustinen veteraani intoutui tavattaessa kertomaan sotakokemuksistaan menetetyllä kotiseudullani.

Tuon miehen tarinat on taltioitava! Ja tapahtuihan se: Kolme vuotta sitten Heikki Pääjärven haastattelemana

ja Esko Förstin kuvaamana syntyi DVD-dokumentti ”Vattuahon Ilmarin sotatie”. JR37:n pioneerosaston veteraanille järkyttävin kokemus oli Särkisyrjän taistelu 18.–22.7.1941. Vahvasti varustetun kansakoulun mäen valtaus ja hyökkäys avoimen viljapellon yli kivinavetan suojasta tulittavia kuutta kk-pesäkettä kohti tarkan kranaattitulen alla teki pahaa jälkeä. Taistelu vaati peräti 139 sankarivainajaa, joista 14 oman pitäjän poikia. Heistä 13 kuoli samana päivänä, 19.7. ja näistä 9

surmasi kranaatin täysosuma keskelle ruokailuun kokoontuneita evijärveläisiä. Ilmarin pelasti sattuma. Hän oli sanojensa mukaan ”pakkia purossa liruuttamassa”.

Rytyn ja Helylän kautta joukko-osasto siirtyi Sortavalan takaisinvaltaukseseen. Siinä yhteydessä Ilmari otti jopa vangin, mutta palkkioloma jäi tekemättä. ”Matka olis ollu ilimainen, mutta kun ostoksia varten olis pitänyt olla rahkaa...”

Ilmarin sotatie jatkui Kannakselle ja Aunukseen. Tekipä hän ensimmäisen

ja ainoa laivamatkansakin leveän Syvärin yli ”tuolle puolelle”. Jatkosota päättyi Taipaleenjoen torjuntataisteluihin.

Vaan eipä Ilmarin osalta päättynytkään: Kuvia kokenutta pioneeria tarvittiin vielä Lapin-sodassa miinanraivauksessa. ”Kyllä se oli hankala paikka herroillekin. Sen näki meikä-läimenkin, kun piti ruveta ampumaan entisiä auttajia. Ja kun ne miinatkin oli ripoteltu sinne tänne, eikä ensimmäisen löydettyään pystynytkään vanhan kaavan mukaan jatkamaan”. Tuhotun Rovaniemen ja Sodankylän jälkeen nuoremmat päästivät kovia kokeneet ikäluokat kotiutumaan ja rauhan töihin.

Elämänsä viimeiset 6 vuotta Ilmari vietti Evijärven hoivaosastolla. Kuluneen vuoden aikana tapasimme lähes päivittäin, kun käyn hoidossa olevaa Vuokko-vaimoa ruokailussa auttamassa. Korviini jäivät Ilmarin usein lausumat sanat: ”Ookko käynny Särkisyrjäsä?” Ja olenhan minä, tähän asti jo neljä kertaa.

Ilmari Vattuahon muistoa kunnioittaen

Jouko Rytönen

Sinunkin apuasi tarvitaan

Veteraanien henkisen perinnön siirtäminen tuleville sukupolville on meidän kaikkien yhteinen asiaamme. Tätä työtä tukemaan tarvitaan myös sodan koettelemuksista kertovaa esineistöä. Auta meitä kokoamaan Pietarsaaren kaupunginmuseon veteraanitilaan asuja, aseita, karttoja, kirjallisuutta, kirjeitä, valokuvia, kunniamerkkejä, lippuja, standaareja, viirejä, puhdetöitä, sotilaspasseja jne. jotta veteraanitilalle asetetut toiveet toteutuvat. Mukana hankkeessa ovat Sotainvalidit, Rintamamiehet, Sotaveteraanit, Sotilaspojat, Reserviupseerit ja Reserviläiset.

**Museo päivystää
joka keskiviikko klo 14–17**

**Pietarsaaren
kaupunginmuseo,
Isokatu 4, puhelin 06–785 1111**

**Haapajärven sotiemme
veteraanien perinnehuone**

SUOJALUKKO

Osoite:

Kauppakatu 19, 85800 Haapajärvi
Sisäänkäynti kunnan
kulttuuritalon pihan puolelta.

Avoinna sopimuksesta,

p. 044 4456 202 tai 0400 965 195

**VASA KRIGSVETERANMUSEUM
VAASAN SOTAVETERAANIMUSEO**

**Kyrkoessplanaden 22
Källarvåningen**

**Kirkkopuistikko 22
Kellarikerros**

**Öppet / avoinna:
Sö/su kl./klo: 14:00–16:00**

**Grupper / ryhmät:
- enligt överenskommelse,
- sopimuksen mukaan.**

tel. / puh. (06) 3129 894.

Kalajoen seurakunta

**Kalajoen
apteekki**

Kalajoentie 30, puh. 010 321 446

Topi-Kalustaja Oy

**LKV[A]
Kalajoen Kiinteistöhoito Oy**

Kalajoentie 32, 85100 KALAJOKI
Puh. (08) 462 090 ja 462 769
email: aila.sirila@kkh.inet.fi

ferral components

**ANDAMENT
GROUP**

**KALAJOEN
TEOLLISUUSRAKENNE**

KERAMIikka

Iso-Pahkala

Kokkolantie 261, 85100 Kalajoki
p. 040 562 5996
www.iso-pahkala.fi

Kainuun prikaatin 501 alokasta vannoi valan Ilomantsissa elokuun 8. päivänä

Kuva Armas Härkönen

Päämaja Seinäjoella

Kirjan takakannessa on seuraava professori Kari Hokin teksti:

"Filosofian maisteri Pekka Nieminen on perehtynyt vapaussodan historiaan ja erityisesti sen tapahtumiin Etelä-Pohjanmaalla ja Seinäjoella. Vuonna 2004 ilmestyi hänen tutkimuksensa Suomen Tasavallan Vartiosto, ensimmäinen itsenäisen Suomen hallituksen perustama jalkaväkijoukko-osasto. Päämaja Seinäjoella 1918 jatkaa samasta teemasta.

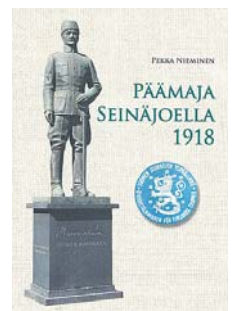
Nieminen selvittää perusteellisesti prosessin, jolla senaatin sotavoimien ylipääl-

liköksi valtuutettu kenraali Mannerheim kokosi esikuntansa ja järjesti sen toiminnan. Vaasan ja Ylihärmän lyhyiden kausien jälkeen päämajan paikaksi vakiintui Seinäjoki, joka rautatiesolmuna ja poliittisesti valkoisen maaseudun keskellä sijaitsevana siihen hyvin soveltui. Esikunta luotiin yhtä improvisoidusti kuin koko armeijakin. Ylipäällikön ammattitaitoa ja varsinkin persoonallista arvovaltaa on kiittäminen siitä, että kaikki sujui, venäläisten aseistariisumisen onnistui vähin tapinoin, kapina kukistettiin ja

Suomen itsenäisyysjulistus saattoi todellistua.

Nieminen kuvaa Seinäjoen asemayhdyskunnan taloihin ja tarpeen mukaan liikkuviin junavaunuihin sijoitetun päämajan arjen työtä asiantuntevasti ja eloisasti. Teos on arvokas lisä Seinäjoen historiaan vaiheesta, jolloin sen valtakunnallinen merkitys oli suurempi kuin koskaan aikaisemmin tai myöhemmin."

Kirjan on kustantanut Etelä-Pohjanmaan Lottaperinnety, joka käyttää kirjan koko tuoton sotilasmusiikin perinnetyöhön. Kovakantinen

kirja, sivumäärä 175, osa kuvista aikaisemmin julkaisemattomia. Kirjan hinta on 25 € + postimaksu 10 €. Kirjan tilaukset sähköpostitse marja-liisa.haveri-nieminen@netikka.fi tai puhelimitse 0400 669249.

Soturina itärintamalla ja vainottuna kotimaassa

Hakaristin leimaama on fiktiivinen kertomus pääasiassa kahden suomalaisen talvisodan veteraanin kokemuksista taistelussa partisaaneja vastaan Wiking-divisioonassa. Talvisodan jälkeisissä oloissa voitokkaan Saksan kutsu koulutukseen maailman mahtavimmassa armeijassa oli nuorille miehille helppo hyväksyä.

Kirjan päähenkilöt lähtevät ensimmäisen kuljetuserän mukana Saksaan. Sotaveteraaneina heidät sijoitetaan suoraan sotaan lähtevään divisioonaan muiden kansallisuusien kanssa samaan yksikköön. Wiking divisioonana mukana he ovat ensimmäisistä taisteluista lähtien.

Miehet näkevät raakuutta ja julmuutta, sota saa nopeasti aivan erilaiset kasvot kuin Taipaleen uloimmissa tukikohdissa.

Taisteluissa kirjan päähenkilö joutuu tekemään ratkaisuja, jotka vaikuttavat koko hänen tulevaan elämäänsä.

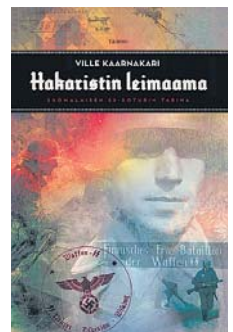
Miehet kokevat kovia itärintamalla, mutta helppoa ei ole paluu arkeen sodan jälkeisessä Suomessa. Valvontakomission tuella kommunistit nousevat nopeasti maan alta ja ryhtyvät puhdistamaan vallankaappauksen esteenä olevia fasistisia järjestöjä ja henkilöitä tieltään. Entiset SS-miehet ja heidän asevelijärjestönsä ovat listan kärjessä. Kommunismien "Uusi Valpo" toimii

pudistusten ja vainoamisen käsikassarana.

Realistisen tuntuinen tapahtumasarja realistisissa kehyksissä. Kirja on kertomus koettelemuksista, joihin ihmiset joutuivat tahtomattaan sodan melskeissä ja vaaran vuosina. Se on myös kertomus sodasta, ystäväydestä, joka syntyy paineessa kuin timantti. Se on myös kertomus kansainvälisten aseveljien toveruudesta.

Suomalaisista SS-miehistä ei ole paljon puhuttu. Kirja oikoo väärää käsityksiä ja tuo näkyviin sen hiljaisen vääryyden, jonka kohteena nämä veteraaninimet ovat olleet vuosikymmeniä.

Hakaristin leimaama
Ville Kaarnakari

ISBN:978-951-31-8012-6
Sivuja: 420
Sidonta: Sidottu
Myynnissä 13.10 jälkeen
Suomalaisissa Kirjakaupassa, Prismoissa – hyvissä kirjakaupoissa.
Saa myös netin kautta, esim <http://www.adlibris.com/fi/product.aspx?isbn=9513180123>

Jääkäri­näytelmän taustaksi kootaan aineistoa

Suomen Jääkärimuseon ystävät ry on perustettu vuonna 2009. Yhdistyksen yksi keskeisimmistä tehtävistä on nimensä mukaisesti tukea Suomen Jääkärimuseon toimintaa. Suomen Jääkärimuseo perustettiin Kortesjärven­vällä vuonna 1995. Museon perustaminen Kortesjärvelle oli osa tuolloin alueella toimintaa Järvi-Pohjanmaan kulttuurimatka­luhanketta. Kortesjärveltä lähti Saksaan jääkäri­oppiin väk­ilukuun suhteutettuna eniten jää­käreitä.

Kortesjärvi, Alahärmä, Ylihärmä ja Kauhava ovat tehneet vapaaehtois­en kun­ta­liitoksen vuonna 2009. Kuntaliitoksessa Kortesjärven, Alahärmä ja Ylihär­män kunnat ja Kauhavan kaupunki lakkautettiin ja yhdessä ne perustivat uuden kunnan, jonka nimeksi otettiin Kauhavan kaupunki. Koko uuden Kauhavan alueelta jää­käreiksi lähteneitä oli kaikkiaan 115 nuorukaista.

Jää­käreiksi lähteneiden miesten merkitys Suomen itsenäistymiselle oli tärkeä. Suomen itsenäisyyden juhla­vuoteen valmistautumisessa on siksi huomioitava myös jää­käri­liikkeen merkitys.

Suomen Jääkärimuseon ystävät ry on saanut

Kortesjärven­vällä vuosittain järjestettävä seminaari nostaa esiin jääkäri­liikkeen vaiheita. Suomen Jääkärimuseon ystävät on yhteistyössä Kauhavan kaupungin ja JP 27:n Etelä-Pohjanmaan osaston kanssa mukana tapahtuman järjestelyissä.

Suomen Kulttuurirahaston Etelä-Pohjanmaan rahaston myöntämän apurahan. Apuraha on tarkoitettu jääkäri­aiheeseen liittyvän aineiston keräämiseen ja jää­käreistä kertovan näytelmän suunnit­teluun. Näytelmän kirjoittaja ei vielä ole tiedossa, mutta aineiston keruu näytelmän

kirjoittamisen taustaksi on aloitettu, aineisto täydentää myös Suomen Jääkärimuseon kokoelmia. Kaikenlaiset aiheeseen liittyvät dokumen­tit, kuten kirjeet, päiväkirjat tai viranomaisdokumentit ovat arvokkaita lähteitä, mutta aineisto voi olla myös muistelmia ja kertomuksia,

niin jää­käreiksi lähteneiden tunteja ennen lähtöä, koulutuksen ajalta tai kotiin paluun ajalta. Myös tiedot värväystoiminnasta sekä kotiväen tuntemukset ovat arvokkaita ja tärkeitä.

Myös tiedot jää­käreihin liittyvistä teoksista, kirjoista ja omakustanteista tai muista

kirjoituksista erilaisissa jul­kaisuissa, paikallis­lehdissä, joululehdissä tms. otetaan mielellään vastaan. Kaikki aihepiiriin liittyvät asiat ja aineistot ovat tärkeitä, kaik­kia esiin nousevaa asiaa ei ehkä voida sisällyttää varsinaiseen näytelmätekstiin, mutta aineisto tai kopio ai-

neistosta jää täydentämään Suomen Jääkärimuseon kokoelmia ja on siellä muun muassa tutkijoiden käytössä myöhemminkin.

Yhteydenotot: marita.mattila@netikka.fi tai puhel­limella 0500 128 449.

Suomen Jääkärimuseon ystävät ry:n varainhan­kintamuotona on muun muassa arpajaisten järjes­täminen. Yhdistyksen toiminnassa alusta asti mu­kana ollut Sinikka Syrjälä tekemässä arpakauppaa seminaarin yhteydessä.

Suomen Jääkärimuseo

Finlands Jägarmuseum

KORTESJÄRVI

Kirja:
Niittokone-
asiamiehistä
jää­käreiksi.
Esitelmää
jää­käri-
seminareista
1998-2007.

Kirjan hinta
15 euroa.

- Museossa kerrotaan jääkäri­liikkeen syntyvaiheista, toiminnasta ja sen merkityksestä maamme itsenäisyydelle.
- Jääkärien tarina kertoo lähes 2000 nuorukaisesta, jotka lähtivät Saksaan oppimaan sotataitoja tavoitteenaan itsenäinen isänmaa.
- Perusnäyttelyn lisäksi museossa on viimeisen jääkäri­in, kenraali Väinö Valveen huone sekä vaihtuvia erikoisnäyttelyitä.
- Museossa on huomattava kokoelma jääkärien sukulaisten lahjoittamaa materiaalia.
- Museokaupassa kiinnostavaa ostettavaa.

Avoinna	ti-ke klo 12.00 - 16.00 tai sopimuksen mukaan
Pääsymaksu	15.6. - 15.8. ti-su klo 11.00 - 17.00 2,50 €/1,50 € (sis. sisään­pääsyn ja opastuksen) Museokauppa

Tilauksesta rooliopastus, jolla "Jääkäri Autio" kertoo värväytymisestä jää­käriksi, koulutuksesta Saksan­maalla ja saapumisesta Suomeen 1918. Rooliopastuksen hinta 30 €/ryhmä + normaali sisään­pääsymaksu.

Kirjautuus:
Jääkärihaudat
Etelä-
Pohjan­maalla

Osoite

Puhelin

Jääkärintie 80
62420 KORTESJÄRVI
Puh. (06) 2412 9841, 040 148 4420,
040 764 7755
suomen.jaakarimuseo@kauhava.fi

Koululaisten ja veteraanien yhteinen iltapäivä
28.10.2014 klo 13.00
 Evijärven keskikoululla, Evijärvi-salissa ja
 Sotamuistomerkkivalokuvanäyttelyn avajaiset
 Evijärven kunnankirjastossa klo 16.00

*** Alkutervehdys ***

Rehtori Riitta Mustajärvi,
 Puheenjohtaja Oskari Rentola

*** Musiikkiesitys ***

Koulun oppilaat

*** Veteraaniviestin vaihto ***

Koulun oppilaat

*** Musiikkiesitys ja runo ***

Koulun oppilaat,
 veteraanisihteeri Satu Toijala-Saari

*** DVD-esitys ***

Veteraani Ilmari Vattuahan haastattelutaltiointi

*** Musiikkiesitys ***

Koulun oppilaat

*** Kahvit klo 15.00 ***

*** Sotamuistomerkkivalokuvanäyttelyn
 avajaistilaisuus ***

Evijärven kunnan kirjastossa klo 16.00

Ennen tilaisuuden alkua käymme laskemassa sankarihaudalle seppeleen, laskijoina oppilaat keskikoulusta ja lukiosta, veteraanijäsen sekä puheenjohtaja. Tilaisuuden jälkeen koululaiset käyvät tervehtimässä Antinrinteessä asuvia jäseniämme. Koululaiset esittävät kaikille Antinrinteen asukkaille musiikki- ja runoesityksensä.

Ilmoittautumiset Satu Toijala-Saarelle
 20.10.2014 klo 16.00 mennessä 050 43 43 486

Kutsuvieraat ja tiedotusvälineiden edustajat olivat saapuneet uudistettuihin veteraanitiloihin juhlistamaan sodan päättymistä ja kuuntelevat tässä museonjohtajan avaussanoja.

Veteranminnen – Veteraanimuistoja

Veteranminnen – Veteraanimuistoja -näyttely avattiin tasan 70 vuotta sodan päättymisen jälkeen Pietarsaaren kaupunginmuseossa.

Näyttelyssä on esillä runsaasti aineistoa joka on lahjoitettu museon veteraanikoelmaan.

Alpo Koivuniemi

Jo talvisodassa mukana ollut Arne Björk esittelee asematavaiheessa morsiamelleen veistämänsä ompelurasiaa.

Museonjohtaja Guy Björklund avasi näyttelyn toivotamalla kutsuvierasjoukon tervetulleeksi ja suuntaasi lämpimät kiitokset Marcus Karlssonille ja Björn Grönroosille, siitä mittamattoman arvokkaasta pyyteettömästä työstä, jonka he ovat tehneet yhdessä museon henkilöstön kanssa näyttelyn pystyttämisessä ja esineistön keräämisessä ja luetteloinnissa.

Marcus Karlsson käsitteli omassa tervehdyksessään Veteraanitilan synthyistoriaa toteamalla mm. kuinka vuonna 2005 kaupunginmuseo antoi yhden huoneen Veteraanineiston käyttöön Isokatu 4:ssä. Tila osoittautui kuitenkin liian pieneksi ja siirrettiin lopulta nykyiseen paikkaansa Malmin talon pihapiirissä sijaitsevaan erillsrakennukseen. Kokoelmaan kuuluu muistoesineitä nelisen sataa, sekä runsaasti aiheeseen liittyvää kirjallisuutta ja muuta kirjallista aineistoa.

Kuvat ja teksti Alpo Koivuniemi.

Björn Grönroos karttojensa ääressä perehdyttämässä kuulijansa joukkojen perustamisen periaatteisiin ja sijoituksiin jatkosodan alussa. Hän selvensi myös divisioonaa, rykmenttiä ja pataljoonaa käsitteitä ja kokoonpanoja sekä niiden miesvahvuuksia.

Sydämen asialla

Sydänviikonloppu

Kalajoen Kristillisellä Opistolla 17.–19.10.2014

**Kaikille sydämensä terveydestä
 kiinnostuneille!**

Ohjelmassa mm.

- Tunne pulssisi – ehkäise aivoinfarkti, *Raija Keski-Sämpi*
- Ravitsemuksen uudet tuulet, *Tuija Pusa*
- Terveystt kalasta, *Outi Kaski-Laakso ja Jorma Räisänen*
- Sydämen asialla, *Tapani Kiminkinen*
- Lisää liikuntaa vai vähemmän istumista? *Tommi Vasankari*
- Valinnaisia aktiviteetteja

Tahtori Kiminkinen

Katso koko ohjelma www.kkro.fi. Viikonlopun täysihoitohinta 100–177 €, ilman majoitusta 77 €. Tiedustelut ja ilmoittautumiset: (08) 4639 200 tai toimisto@kkro.fi.

Järjestäjät: Keski-Pohjanmaan Sydänpiiri, Kalajoen Sydänyhdistys ja Kalajoen Kristillinen Opisto

Kalajoki, p. 020 758 2360

Sotaorpojen pitkäaikainen odotus päättyi, sotaorpotunnus otettiin käyttöön

Kaatuneitten Omaisten Liitto ry:n Hengelliset ja kulttuuripäivät vietettiin 6.-7. syyskuuta Turussa. Päiviä on vietetty jo vuodesta 1957 alkaen. Järjestelyistä vastasi tänä vuonna Lounais-Suomen Sotaorvot ry yhdessä liiton kanssa. Kaksipäiväiseen tapahtumaan oli saapunut runsaat 600 juhluvieraasta edustaan sotalaisten, sotaorpojen ja kaatuneitten omaisten yhdistyksiä ympäri Suomen. Pohjanmaan Sotaorpojen kanssa yhdessä olivat Lapuan ja Ylistaron kaatuneitten omaiset ry:n jäseniä mukana yli 50 henkilöä. Osallistuimme ennen hengellisten päivien antia Turun kaupungin järjestämälle opastetulle kiertoajelulle.

Päivien hengellistä antia edustivat Piispanmessu ja Suomalainen messu Turun tuomiokirkossa. Kulttuuripitoinen pääjuhlan juhlapuhujana oli Kelan pääjohtaja Liisa Hyssälä. Yksinlaulua esittivät Tuija Saura ja Joel Hallikainen, muusta musiikista vastasivat Laivaston soittokunta musiikkikomentajakapteeni Timo Kotilaisen johdolla ja Mieskuoro Lauun Ystävät Juha Järvisen

johdolla. Runonlausuntaa lausui lausuntataiteilija Riitta Vasenkari. Pääjuhla Turun konserttitalossa oli historiallinen tapahtuma, sillä sotaorvot kiinnittivät ensimmäisen kerran rintapieliinsä sotaorpotunnuksen. Tunnuksen monivaiheinen valmistelu on kestänyt noin 10 vuotta. Liiton puheenjohtaja Mauri Niskakoski totesi tunnuksen kiinnityspuheessaan: "Pitkän odotuksen jälkeen voimme vihdoin kiinnittää rintamme sotaorpotunnuksen merkiksi siitä, millaisen uhruksen meidän isämme tai äitimme, joissakin tapauksissa molemmat, antoivat isänmaahan vapauden puolesta".

Sotaorpotunnuksen on suunnitellut taiteilija Aimo

Vuorinen. Tunnuksen jakamista edelsi viime vuonna valtiovalan edustajien antama kunnianosoitus sotaorvoille, jonka allekirjoittajina olivat silloinen pääministeri Jyrki Katainen sekä sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikko.

Kaatuneitten Omaisten Liitto yhdessä jäsenyhdistystensä kanssa on toteuttanut sotaorpotunnuksen. Rekisteriin on kirjattu n. 16 000 sotaorvon tiedot. Valtioneuvosto on kohdentanut vuosiksi 2013–2014 Raha-automaattiyhdistyksen avustuksen sotaorpotunnuksen kokoamiseen, kehittämiseen ja sotaorpotunnuksen antamiseen. Sotaorpotunnuksen jakaminen jäsenyhdistysten sota-

orvoille jatkuu yhdistysten järjestämässä tilaisuuksissa ja tapahtumissa loppuvuoden ajan. Pohjanmaan Sotaorvot ry jakaa tunnuksen jäsenilleen kahdessa eri tilaisuudessa YK:n päivänä 24.10. Vaasassa ja talvisodan alkamisen 75 vuotispäivänä, adventtina 30.11. Kannuksessa.

Kaatuneitten Omaisten liiton jäsenyhdistyksiin kuulumattomat, sotaorpotunnuksiin kirjatut henkilöt, tulevat saamaan sotaorpotunnuksen loppuvuoden 2014 aikana liiton toimesta.

Kaatuneitten Omaisten Liitto ry on valtakunnallinen keskusjärjestö, johon kuuluu 71: n jäsenyhdistyksen kautta n. 11.000 henkilöjäsentä. Jäsenet ovat sotalaisten, sotaorpoja ja muita kaatuneitten omaisia. Liitto edistää kaatuneitten omaisten yhteistoimintaa ja tukea jäsenyhdistystensä henkilöjäsenten virkistys- ja kuntoutustoimintaa. Liitto vaalii sodissa kaatuneiden ja sodan olosuhteissa henkensä menettäneiden muistoa. Kaatuneitten Omaisten Liitto ry täyttää 70 vuotta ensi vuonna, jolloin pääjuhlaa vietetään Helsingissä Kaatuneitten muistopäivänä 17.5.

PIETARSAAREN SEUDUN RESERVILÄISET – JAKOBSTADSNEJDENS RESERVISTER

Yhdistys järjestää talvisodan syttymisen 75-vuotismuistolle ammuttilaisuuden, johon kaikki asiasta kiinnostuneet voivat tulla kokeilemaan ammusta perinneaseilla

**sunnuntaina 30.11.2014 alkaen klo. 14.00
Reserviläisten ampumaradalla,
Pietarsaassa.**

Asekeräilijä Seppo O. esittelee sota-ajan kalustoa radalla.

Pukeutumiskoodi: Uniformu vanha/uusi tai valinnaisesti malli Kajander, eli tule kuin olet.

Makkaranpaistoa ja glögitarjoilua.
Tervetuloa!

Föreningen anordnar ett skyttetillfälle till 75-års minnet av vinterkrigets utbrott där alla intresserade kan komma och pröva på traditionsvapen skytte,

**söndagen den 30.11 med start kl. 14.00
på Reservisternas skjutbana,
Jakobstad.**

Vapensamlare Seppo O. förevisar krigstidens materiell på banan.
Klädkod: Uniform gammal/ny eller alternativt modell Kajander, alltså kom som du är.

Korvgrillning och glöggservering.
Välkomna!

Reserviläisliitto Juhlaristeily Baltic Queenilla 11.-12.4.2015

Reserviläisliitto täyttää 60 vuotta 2015. Varsinaiset juhlatapahtumat järjestetään 11.-12.4.2015 Baltic Queen -aluksella. Juhlaristeily kokoa laivalle runsaat 2.500 jäsentä seuralaisineen eri puolilta Suomea. Luvassa onkin suurin Suomessa koskaan järjestetty vapaaehtoisen maanpuolustuksen tapahtuma.

VARAA EDULLISEEN JÄSENHINTAAN www.matkapojat.fi/res60

Reserviläisliiton jäsenille risteily on poikkeuksellisen edullinen, koska liitto tukee osallistumista. Ruokajuomat sisältävä juhlaillallinenkaan ei maksa kuin 33 euroa.

Hintaan sisältyy:

- risteily valitussa hyttiluokassa Helsinki - Tallinna - Helsinki
- Reserviläisliiton juhlaohjelma laivalla

Laiva-aikataulu:

Helsinki - Tallinna klo 18:30 - 08:00

Tallinna - Helsinki klo 12:30 - 16:00

Tallinnassa mahdollisuus maissa käyntiin klo 08:00 - 12:00

matkapojat.fi

MATKAPOJAT

Varaukset p. 010 2323 116 (ma-pe 8-17) • Ryhmävaraukset (yli 10 hlöä) p. 010 2323 109 (ma-pe 8-17)

Nettivaraukset www.matkapojat.fi/res60 • Ei toimitusmaksua!

Risteilyllä esiintynyt Jean S.

Kuva: Pentti Salo

MilJazz 2014

Järjestyksessään toista MILjazz-tapahtumaa vietettiin Vaasassa 14.8.2014 aurinkoisessa säässä. Tapahtuma keräsi hullepeat reilu 2000 tyytyväistä kuulijaa. Viime vuoden tapaan esiintyjät koostuivat kahdesta sotilassoittokunnasta ja Puolustusvoimien varusmiessoittokunnasta.

Tapahtumassa kuultiin kolme hyvin erilaista esitystä, laadukkaiden solistien siivittämänä. Saksofonisti Jukka Perko esitti yhdessä Ilmavoimien soittokunnan kanssa mm perinteisiä kansanlauluja uudelleen jazzhahvaksi sovitetuina.

Lapin soittokunta puoles-

taan tarjoi kuumaa kuumin rytmiä sävyttämän setin solisteinaan Kuubalaislähtöiset Lariza Silverio Rojas ja Emilio Galan.

Ilta huipentui riehakkaasti irrottelevan Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan tiukassa otteessa. Erittäin ammattitaitoisten varusmiessoittajien settiä naisenergiallaan täydensi solisti Inga Söder.

Nyt jo perinteeksi muodostunut MILjazz-tapahtuma järjestetään myös ensi vuonna, 26.8.2015. Tapahtuma on yksi sotilasmusiikillinen kulmakivi sotilassoitannosta hiljentyneellä Pohjanmaan alueella. Läm-

pimästi tervetuloa jälleen ensi vuonna!

Det andra MILjazz -evenemanget i rad ordnades i Vasa 14.8.2014 i soligt väder. Det fanns drygt 2000 nöjda åskådare. Såsom förra året bestod uppträdarna av två militärmusikkårer och Försvarsmaktens värnpliktsmusikkår.

I evenemanget fick man höra tre mycket olika uppträdanden, med högklassiga solister. Saxofonisten Jukka Perko spelade tillsammans med Flygvapnets musikkår bl.a. traditionella folkvisor som arrangerats på nytt i jazzig stil.

Lapplands musikkår i sin

tur erbjöd ett set av mycket heta rytmer med solister Lariza Silverio Rojas och Emilio Galan, ursprungligen från Kuba.

Kvällen avslutades med vilda takter av Försvarsmaktens värnpliktsmusik-

kår. Ytterst yrkeskompetent skara av värnpliktiga musiker kompletterades av solisten Inga Söder och hennes kvinnoenergi.

MILjazz -evenemanget utgör redan en tradition och det ordnas också nästa år,

26.8.2015. Evenemanget är en hörnsten i militärmusiken i Österbotten där militärmusiken annars har tynat. Varmt välkomna även nästa år!

teksti: **Sami Salmivuori**
kuvat/bilder: **Pentti Salo**
ja/och **Raimo Latvala**

Höjdpunkten alla orkestrar spela Highland Cathedral.

På besök till Umeå

Under veckoslutet 5–7 september besökte 4 representanter från Mellersta Österbottens utbildnings- och understödsavdelning Umeå för att närvara vid en konsert för militärmusik i Noliahallen samt att ta del av både Försvarsmaktens och frivilligorganisationernas verksamhet i Västerbotten. Vi kompletterades av 4 personer från Vasa Reservofficersdistrikts styrelse. Även 3 norska reservofficerare från Mo i Rana deltog.

Samtliga inkvarterades i Totalförsvarets Skyddscentrums (SkyddC) utrymmen och redan under fredag kväll blev det regementsmuseibesök och kvällssitt där även truppförbandets chef, överste Jan Demarkesse medverkade.

Under lördagen rörde vi oss i stads kärnan där SkyddC, hemvärnet samt Försvarsutbildarna uppsatt till informationspunkter där stadsborna kunde bekanta sig med både personal, utrustning samt de olika uppgifterna som aktörerna har att lösa. Arrangemanget gynnades av det vackra vädret och folk tog verkligen chansen att ta del av utbudet. Inte minst Stridsbåt 90, som förtöjts vid älvsstranden, var en verklig magnet. Även de deltagande musikkåren framförde musik turvis på gatorna och i parken.

Vi tog också del av programutbudet och det uppsatt många spontana diskussioner med Umeåborna där vi fick ta del av deras tankar kring de lösningar Sverige valt för sitt försvar. En yrkesmässig inblick i de utmaningar en yrkesarmé står inför, bidrog ett par anställda med i en presentation i SkyddC:s officersmäss, där vi även fick ställa frågor.

Själva militärmusikkonserten hölls på lördagkvällen i Noliahallen och arrangerades av Försvarsmakten och Försvarsutbildarna

Västerbotten. Medverkande kårer var Livgardets dragonmusikkår, The Thistle Pipe Band och Hemvärnets musikkår Norrland. Repertoaren var högklassig och glädjande nog inleddes hela konserten med Finska rytteriets marsch, som vi alla så väl känner till. Det som kanske är obekant för de flesta är att den även är regementsmarsch för Norrbottens regemente. Orkestrarna spelade igenom sin repertoar var för sig, och förenades i finalen av att samtliga framförde stycket "Highland Cathedral", där The Thistle Pipe Band's säckpipor och virklar verkligen kom till sin fulla rätt.

På söndagen gav vi oss iväg till regementets skjutbana, där vi efter en genomgång gavs möjlighet att skjuta Försvarsmaktens skytteprov med kulsprutepistol m/45, dvs ksp 45. Norrmännen är känt svårslagna i dylika sammanhang, men maj Martti Ehmrooth samt ös Nicklas Gustafsson försvarade de blåvita färgerna väl, genom att förtjänstfullt belägga andra respektive tredje plats.

Veckoslutet gav goda möjligheter till nätverkande och resulterar i fortsatt

Kari och Rodney Tillsammans med Thistle and Pipeband.

utbyte länderna emellan, som vi lär få återkomma till i framtiden. Ett stort tack till värdarna för ett trevligt och informativt veckoslut!

Kari Rönqvist
Fotnot: SkyddC i Umeå är Försvarsmaktens kunskapscentrum för skydd mot strålning, smitta och gift, så kallade CBRN-händelser – incidenter med kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen.

Ivriga skyttar
Hannu och Rami.

Förbrödringskväll Överste Jan Demarkesse tilldelas Artilleriskola, boken samt JP 27 traditionsföreningsbok. Utdelare Brage Forssten.

Nicklas, Kari och Marcus.

MPK:n VUORI 2014 -harjoitus uusilla urilla

VUORI-harjoitukset on pidetty aikaisemmin Pohjois-Suomen Huoltorykmentin Haapajärven varastolla tukeutuen sen kiinteistöihin. Nyt tehtiinkin toisin, kaikki harjoituksen osat komentoakeskusta ja ruokahuolto myöten vietiin metsään Pitkänkankaalle varastoalueella tapahtuneen perustamisen jälkeen. Toimenpide oli haastava jo suunnitteluvaiheessa, ja sitten kun selvisi lopullinen kurssilaisten suuri määrä, niin siitä huolimatta kautta aikojen toiseksi suurin VUORI -harjoitus pääsi alkamaan pienten säästöjen jälkeen.

Maanpuolustus-halukkuus on kasvussa, MPK vastaa haasteeseen

Koko harjoituksen ajan kuuli siellä täällä liikkueissa kommentteja viimeaikaisista maailmanpolitiikan ja maan osamme kriiseistä. Ihmiset ovat mietineet asioita, ja ehkäpä huoli oman maan selviytymisestä ja puolustuksesta oli saanut kaikki kolme sotilaallista kurssia täyttämään ennakoitua enemmän. Sissi-, pioneeri- ja tulenjohtokursseilla oli yhteensä 117 henkeä kouluttajineen, 10 henkeä nuorten kurssilla ja koko harjoituksen vahvuus kuljetukset, huolto ja johto mukaan lukien oli 141 henkeä. Silmiinpistävän paljon oli nuoria ensikertalaisia miehiä mukana, Puolustusvoimien VEH -kutsu oli langennut otolliseen maa-

Oululainen vänrikki Peltovuori käskyttää partion taistelualueen ja mieskohtaiset tehtävät. Arto Vikiö (kesk.) Siikajoelta ja Martti Pulkkinen (vas.) Kuopiosta seuraavat tarkkana.

Maavoimien uutta taistelutapaa harjoitellaan jo nyt

Kaikkien kolmen sotilaallisen kurssin harjoituksia seurattessa saattoi huomata koulutuksen tehokkuuden, kun motivoituneet kurssilaiset MPK:n ammattimaisesti toimivien reserviläiskoulut-

tajien johdolla toteuttivat vaativia operaatioita. Putkiraidaimen käsittely tapahtui näyttävästi ja kiitettävällä uskottavuudella, samoin tulenjohtoryhmän asemaanmeno maalinmäärityksineen. Sissit suunnittelivat väijytysseman ja asensivat kylkimiinat vihollisen kannalta inhottavaan paikkaan ja valmistelivat viuhkanpöytäpaikat

mahdollista vastahyökkäystä silmällä pitäen. Jokainen sissi tiesi tehtävänsä operaation jokaisessa vaiheessa. Uudessa taistelutavassa toiminta on hajautettua, mutta suunnitelmallista ja tarkkaa, painottuu joustavaan liikkumiseen ja vihollisen hidastamiseen ja häiritsemiseen.

Nuorten kurssilaiset oma-aloitteisia

Nuoret tytöt ja pojat, peruskoulusta, lukioista ja ammattikoulusta Haapajärveltä ja Haapavedeltä saapuneet, osoittivat koko ajan kiinnostuksensa omaan vaellusta- ja taisteluunsa ja sotilaallisiin kursseihin, joihin he kävivät tutustumassa lauantain ja

sunnuntain aikana. Osa oli jo suunnitellut omaa tulevaisuutta armeijan jälkeenkin, tarkoituksenaan saada kokemuksia elämään ja ammattiin hyödyntäen tulevan varusmiesajan antia.

Nähdään! Ensi syksynä uudestaan!

Näitä sanoja kuuli useammalla taholla, kun VUORI 201 -harjoitus oli purettu,

varusteet luovutettu ja siviilikampeet vedetty päälle. Varastoalueella jatkui vilkas toiminta vielä sen jälkeenkin, kun kurssilaiset olivat suunnanneet kotimatalle; kuka Kuopioon, kuka Jyväskylään, tai kuten suurin osa, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalle. Puolustusvoimien edustajat ja harjoituksen johto pitivät loppupuhutuksen kouluttajien kanssa, purkuryhmä ja Kainuun Prikaatin sotilaat lastasivat harjoitusmateriaalia rekkoihin. Vuortenvuori hiljeni iltaa kohden, kun harjoituksen johtaja, reservin yliluutnantti Jani Pikkarainen sulki oven perässään klo 16.50.

Teksti ja kuvat:

VUORI 2014 -harjoituksen tiedottaja Jouko Liikanen, kapt.res.

Putkiraivaimen kanssa on päästy sinuiksi, ja nyt voidaan siirtyä vaativampaan vaiheeseen, eli itse räjäytystyöhön. Reservin luutnantti Mikko Bildo Seinäjoelta ja reservin kapteeni Erkki Laide olivat saaneet kerrattua pioneereille sen oleellisen tiedon ja taidon. 0099: Ryhmän ajoneuvo on joutunut sissien väijytykseen. Sotilaat jalkautuvat ja ryhtyvät välittömästi vastahyökkäykseen.

Nuorten kurssi siirtyi telakuorma-autolla maastoon muita näyttävämmiin.

Uusi kenttäkeitin osoittautui niin muonitusryhmän kuin kurssilaistenkin kannalta oivaksi ratkaisuksi, hyvää ruokaa helposti ja nopeasti. Muonitusryhmän esimiehenä toimi reservin alikersantti Hannu Korhonen Kokkolasta. Muut ryhmän jäsenet olivat Sanna Hakkio, Ville Hakkio ja Teemu Styrman.

Korporaali (res.) Ilkka Lepola öljyy aseet ennen niiden palauttamista Kainuun Prikaattiin.

Puomista ulos ja maastoon, ambulanssi varmistaa. Vaikka harjoitusmaasto oli vaativa, ja miehet liikuivat metsässä pilkkopimeässä, ei sairaanhoitaja saanut kuin muutaman laastaria tai buranaa tarvintneen asiakkaan.

Tulenjohtaja, reservin vänrikki Heikki Mikkonen, tulenjohto-alipuseerina reservin kersantti Ilkka Madetoja ja viestimiehenä reservin kersantti Eero Hyttinen. Varmaa ja vakuuttavaa osaamista, eivät miehet turhaan olleet tässä harjoituksessa!

HÄJY 2014

Länsi-Suomen maanpuolustuspiiriin **HÄJY 2014** -harjoitus järjestettiin Maa-lahdessa 5.–7.9.2014. Harjoituksen johtovastuu oli Pohjanmaan KOTU -yksiköllä ja Puolustusvoimien materiaalituen harjoitukseen toimitti Tykistöprikaati.

Harjoituksessa toteutettiin samanaikaisesti neljä Pohjanmaan aluetoimiston tulaamaa sotilaallista kurssia, joiden kohderyhminä olivat maakuntajoukkojen reserviläiset.

Harjoituksen kokonaisvahvuus oli lähes 100 henkilöä. Kurssien toteutuksesta vastasivat Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan KOTU-yksiköt.

Harjoituksen aikana maakuntajoukkojen uusille jäsenille järjestettiin kohteensuojauksen peruskoulutusta ja kokeneimmille reserviläisille kohteensuojauksen jatkokoulutusta kahdellakin kurssilla, jotka pitivät sisällään mm. rakennetun alueen taistelua ja ase- ja ampumakoulutusta. Lisäksi kohteensuojauksen perusteet jo hyvin hallitseville reserviläisille toteutettiin taistelukentän taktista ensiapua käsittelevää koulutusta.

Taistelukentän taktinen ensiapu on nousujohteisesti rakennettu kokonaisuus, jossa käytännön case-harjoituksilla saadaan kokonaiskuva haavoittuneiden hoidon haasteista taistelukentällä. Kurssilla tutustutaan mm. ampumahaavoihin ja muihin yleisimpiin taistelukentän vammoihin ja harjoitellaan niiden hoitamista. TTEA1-kurssi on joka taistelijan peruskurssi ja jatkossa tulevat jatkokurssit antavat

Kuva: Pasi Yli-Korpela

tarkempaa osaamista esim. taistelupelastajille.

HÄJY-harjoituksessa huomionarvoista oli myös se positiivinen piirre että kouluttajat veivät koulutuksensa ja harjoitteet maksimaalisessa määrin ulkosalle. Eräs kurssista jopa piti powerpoint-teoriaosionsakin ulkona, kekseliäs paikanvalinta mahdollisti näkyvyyden eikä osallistujia painanut raskas ilma kuten luokissa helposti.

Harjoituksen johtaja Sami Arpiainen kiittää lämpimästi kaikkia HÄJY 2014 -harjoitukseen osallistuneita. Arpiaisen mukaan HÄJY 2014 -harjoitus sujui hyvin ja kouluttajat saivat erittäin

positiivista palautetta kurssien osallistujilta. Pohjanmaan aluetoimiston valvoijilta saadun palautteen perusteella koulutustavoitteet täyttyivät kaikilla kurseilla ja kouluttajat olivat jälleen päivittäneet koulutussisältöjä aiemmissa koulutuksissa esiinnoituneen palautteen perusteella.

Harjoituksen johto sai harjoituksessa arvokasta lisäkokemusta ja HÄJY 2015 -harjoituksen suunnittelu aloitettiin jo tämän harjoituksen aikana.

Arpiainen kertoo myös harjoituksen johdon todenneen että HÄJY-harjoituksen luonne on – ja tuleekin

olla – erilainen kuin esim. PAUHA-harjoitusten, joten nyt on juuri oikea aika luoda tuleviin ”häjyilyihin” harjoituksen omat, persoonalliset piirteensä sekä ennakko-luulottomasti tuulettaa ja purkaa vanhoja rakenteita, niin harjoitusjärjestelyissä kuin koulutusmenetelmisäkin. Vuonna 2015 meitä siis odottaakin uudistettu HÄJY-harjoitus.

Juha Ala-aho

Pohjanmaan Koulutus- ja tukiyksikön päällikkö

Vad är TTEA 1

(Taktinen Taistelukentän EnsiApu)

TTEA1 är avsedd för **varje krigare** utan antagande om tidigare sjukvårdskompetens.

Utbildade krigare har avsevärt bättre förutsättningar för att hålla varandra vid liv på slagfältet, och trots skador kunna utföra gruppens uppgift. Elddöpet får inte vara den allra första gången, när truppen blir sårad när den utför sin uppgift.

TTEA1:s undervisningsmål är ju att speciellt lära taktiken för strids-första hjälp, dvs. lösningsmodellen att **samtidigt behärska** stridsituationen och hjälp som räddar den sårade sol-

datens liv.

På kursen lärs grundkunskaper om medicinorganisation, slagfältets skademekanismer samt deras inverkan på människokroppen, samt preliminärt om patientklassificering (triage). På kursen lärs varje krigarens viktigaste första hjälp-tekniker och -utrustning (kompressionsförband, tryckförband, hemostatiska ämnen, nässvalgrör, tamponering, nödransporter).

Den lärda teorin övas i praktiken i talrika utmanande case-övningar där Airsoftvapen används.

Haavoittuneen kantaminen on raskasta. Kuva Esa Makkonen.

Mitä on Taktinen Taistelukentän EnsiApu (TTEA 1)

TTEA1 on tarkoitettu **jo-kaiselle taistelijalle** ilman olettamusta aiemmasta lääkintöosaamisesta.

Koulutetuilla taistelijoilla on ratkaisevasti paremmat edellytykset pitää toisensa edossa taistelukentällä, ja saada haavoittumisista huolimatta joukon tehtävä suoritettua. Tulikasteen ei tule olla se ensimmäinen kerta, kun joukko joutuu kohtamaan haavoittumisia tehtävää suorittaessaan.

TTEA1:n opetustarkoituksena onkin opettaa erityisesti taisteluensivun taktiikkaa, eli ratkaisumalli taistelutilanteen ja haavoittuneen sotilaan henkeä pelastavan avun **yhdenaikaiseen hallintaan**.

Kursilla opetetaan perustiedot lääkintöorganisaatiosta, taistelukentän vammamekanismeista sekä niiden vaikutuksesta ihmiskehoon, sekä alustavasti potilasluokittelusta (triage).

Kursilla opetetaan tärkeimmät jokaisen taistelijan ensiaputekniikat ja -varusteiden käyttö (kiristyside, paineside, hemostaattiset aineet, nenänieluputki, tamponointi, hätäsiirrot).

Opittu teoria tuodaan käytäntöön lukuisissa Airsoft-asein toteutettavissa haastavissa case-harjoitteissa.

Mallisuoritus – haavoittuneen suojaan nopeasti!
Kuva Pasi Yli-Korpela.

EU ja Ukraina

Puolalainen päätoimittaja arvosteli EU:n johtoa kyvyttömyydestä Ukrainan kriisiin edessä ikään kuin se olisi vain pahaa unta. Euroopan Unioni on taannut Ukrainan rajat silloin kun Ukraina luopui ydinaseista. Nyt olisi lupauksen lunastuksen hetki, mutta EU:n johto on painanut päänsä pensaaan eikä uskalla katsoa totuutta silmiin.

Venäjä on Putinin johdolla ilmoittanut kansalliseksi tavoitteeksi Venäjän imperiumin palauttamisen. Ukrainan osalta on kysymys estää maan lähentymisen Eurooppaan. Krimin haltuunotto ja Itä-Ukrainan epävakauden luominen ovat pitkäjänteisen suunnittelun ja valmistelun tuloksia. Eräänä esimerkkinä ovat erikoisyhtymät, jotka on erikoiskoulutettu ja -varustettu tehtäviinsä. Nämä

toimivat nyt Itä-Ukrainassa Venäjän tiukassa johdossa ja kaikin osin myös huollettuna ja tuettuna.

On syytä myös uskoa, että suunnittelu ja valmistelu jatkoktoimista on toteutettu, mutta kohteet valittaneen jatkossakin kansainvälisen tilanteen perusteella. Venäjä on historiallisesti aina aloittanut valloitus toimensa heikoimmasta ja puolustuskyvyttömmästä kohteesta yksi kerrallaan. Baltian osalta 1939 Britannian hallitus teki 12.8.1939 erikoistarjouksen, minkä johdosta Viro, Latvia ja Liettua käsiteltiin yhtä aikaa. Suomi oli arvioitu vaikeammaksi palaksi ja sitä varten varattiin merkittävä sotilaallinen ylivoima, mikä ei kuitenkaan onnistunut suunnitelman mukaisesti.

Euroopan Unionin johto on reagoinut Ukrainan kriisiin ikään kuin se olisi itsestään ohimenevä paina-

jainen. Eräänä esimerkkinä ovat Ranskassa rakennettavat maihinnousualueet, joiden käyttökohteina ovat ainoastaan muut EU-valtiot. Kysymys on perimmältään Euroopan Unionin tulevaisuudesta. Ellei EU kykene käsittelemään kriisiä tosiasioiden pohjalta, niin sen yhtenäisyys ja tulevaisuus on vakavasti uhattuna.

Venäjä puolestaan on laskenut, että EU ja Yhdysvallat Obaman johdolla yrittävät viimeiseen saakka välttää aseellisia vastatoimia. Kun tämä olettamus näyttää kestävän, niin kriisi sen kun jatkuu ja paisuu. Ellei ymmärrettävä, että Venäjä ei usko mitään muuta kuin raakaa voimaa. Toisaalta Putin on sitonut asemansa Ukraina-operation onnistumiseen ja tavoitteista luopuminen merkitsisi myös hänen presidenttiyensä päättymistä.

Se, että EU ei alun perin käyttänyt riittäviä voimatoi-

mia Venäjää vastaan, jolloin eskaloituminen olisi ollut estettävissä, merkinnee todennäköisesti sitä, että EU voi joutua lähivuosina tilanteeseen, joka voidaan ratkaista vain sodan keinoin. Mitä pitemmälle annetaan Ukrainan kriisin laajentua, sitä varmemmin ajaututaan tulevaisuudessa sotaan Venäjän kanssa tai vaihtoehtona on EU:n hajoaminen. On myös muistettava, että Venäjän resurssit eivät ole lännen tasolla.

Ylipäättänään nykyiset ylikansalliset turvarakenteet ovat kyvyttömiä ratkaisemaan sellaisia ongelmia, joihin suurvallat ovat sotkeutuneet. Tilanne saattaisi parantua jos YK:n turvallisuusneuvoston pysyville jäseniltä otettaisiin veto-oikeus pois ja siirryttäisiin enemmistö päätöksiin.

29.7.2014

Ari-Ilmari Iisakkala
Eversti evp

Rotaryklubi Mäskär:n järjestämä LUENTOTILAISUUS

Pietarsaaren Lukion luentosalissa
keskiviikkona 5.11.2014 klo 18.00.

Luennoitsija **Mika Kulju**, aihe
”Raatteen tie – talvisodan sankaritarina”.
<http://www.mikakulju.net/fi/ajankohtaista>

UKRAINAN KRIISI

JA SOTILAALLISEN VOIMANKÄYTÖN MUUTOS EUROOPASSA
KOKKOLAN KAUPUNGINTALO, KOKKOLA-SALI 20.11.2014 KLO 18.00

Tilaisuuden päämääränä on perehdyttää osallistujat Ukrainan kriisiin ja sotilaallisen voimankäytön muutokseen Euroopassa.

Luennoitsijana on Maanpuolustuskorkeakoulun Strategian laitoksen pääopettaja yleisesikuntamajuri Tommi Lappalainen.

Ilmoittautumiset MPK:n kotisivujen www.mpk.fi/koulutuskalenteri kautta tai piiritoimistoon p. 0400 395 909 18.11.2014 mennessä.

Lisätietoa kurssista antaa piiripäällikkö Jukka Torppa p. 040 485 4744.

Tilaisuuden järjestää Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö.

PERUSAMMUNNAT JA ASEEN KÄSITTELY

Sotilaallista kertauskoulutusta reserviläisille

KANNUKSEN AMPUMARADALLA 18.10.2014 KLO 9-17

Kurssin päämääränä on kehittää reserviläisten aseenkäsittely- ja ampumataitoa.

Kurssi koostuu makuulta, polvelta ja pystystä suoritettavista perusammunnoista. Ammuntojen yhteydessä koulutetaan Taistelijan Oppaan 2013 mukaiset aseiden käsittelytekniikat. Oheiskoulutuksena on telamiinan, kevyen kertasingon ja raskaan kertasingon käsittelykoulutus.

Kurssi soveltuu kaikille reserviläisille. Kurssista saa yhden rinnasteisen kertausharjoitusvuorokauden.

Kurssilaiset varaavat mukaansa omat eväät ja ulkokoulutukseen soveltuvan vaatetuksen. Kurssi on maksuton.

Ilmoittautumiset MPK:n kotisivujen www.mpk.fi/koulutuskalenteri kautta tai piiriin toimistoon p. 0400 395 909 12.10.2014 mennessä.

Lisätietoa kurssista antaa kurssinjohtaja Tomi Kurikkala p. 0400 362 208.

Tilaisuuden järjestää Keski-Pohjanmaan koulutus- ja tukiyksikkö.

Autojoukkojen K-P Killan ampumapäivä Pietarsaassa

Tässä tulokset 9.8. ammunoista
Pistooli 10 laukausta, kilpasarja

1. Hongisto Kari 92p
2. Inki Heikki 89p
3. Tenkula Matti 85p

Kivääri

1. Tenkula Matti 138p
2. Inki Heikki 131p
3. Olli Ari 129p

Kiitokset kurssilaisille osallistumisesta.

Petri Estala

Lataa ja varmista.

Pistooliampuntaa.

K-P:n Maanpuolustajien piirin palvelusammunnat

Kokkolan ampumarata 14.6.2014
PALVELUSAMMUNTA 1 JA 2

PA 1 TULOKSET

1. Johan Irjala 94
2. Mikael Skytte 94
3. Joel Häggblom 93
4. Otto Häggblom 92

PA 2 TULOKSET

1. Johan Irjala 156
2. Mikael Skytte 154
3. Clas-Håkan Sundelin 148
4. Joel Häggblom 146
5. Otto Häggblom 132
6. Ulf Åström 120
7. Sune Häggblom 109
8. Tom Saksa 99
9. Daniel Neuman 85

PA 2 TULOKSET

1. Johan Irjala 156
2. Mikael Skytte 154
3. Clas-Håkan Sundelin 148
4. Joel Häggblom 146
5. Otto Häggblom 132
6. Ulf Åström 120
7. Sune Häggblom 109
8. Tom Saksa 99
9. Daniel Neuman 85

ICCS / MAKTMEDEL

RISDÖ SKOLA, LARSMO

LÖRDAG 11.10.2014 KL 9-17

ICCS förkortning kommer från Individual Common Core Skills ("enskilda soldatens grundläggande färdigheter") och baserar sig på Natos standarder enligt de stridandes färdigheter. Maktmedelskursen koncentrerar sig på obehärdnad och beväpning maktmedelansvändnings principer.

Kursens målsättning är, att kursdeltagaren efter kursen känner till grundtekniker bl.a. avvärjning av en obehärdnad attack samt motattack, slag och sparkar m.m. Där till känner kursdeltagaren till stormgevärets användning i närstrid.

Kursen berättigar till ett reservövningsdygn. Kursavgiften är 20 €. POHMALTSTO betalar kursavgiften för de reservister som hör till landskapstrupperna och deltar första gången.

Anmälningar via MPK:s utbildningskalender www.mpk.fi/koulutuskalenteri senast 5.10.2014. Information ges av kursledare Nicklas Gustafsson tfn. 050 557 5337.

Skolningstillfallet ordnas av Försvarsutbildningsförbundet (MPK) Mellersta Österbottens utbildnings- och stödenhet.

TUOTTOTAVOITE:

3,25%

JA MONTA MUUTA SYYTÄ LIITTYÄ ASIAKASOMISTAJAKSI.

SIITTYÄ ASIAKASOMISTAJAKSI

Asiakasomistajuus on nyt erityisen hyvä valinta:

Voit sijoittaa vaikka heti Tuotto-osuuteen, jonka tuottotavoite* on peräti 3,25 %. Asiakasomistajana sinulla on myös oikeus vaikuttaa pankin toimintaan ja voit hyötyä rahanarvoisista keskittämiseduista. Lue lisää asiakasomistajuudesta ja eduista osoitteesta op.fi/edut

Yhdessä hyvä tulee.

Alavieskan, Himangan, Kalajoen, Nivalan, Suomenselän ja Ylivieskan Osuuspankit

*Tuottotavoite voi muuttua vuosittain ja osuuspankit vahvistavat maksamisen sekä määrän vuosittain jälkikäteen. Saatavaksi lisätietoja Tuotto-osuuden ominaisuuksista, riskeistä ja takaisinmaksamisen ehdosta tutustu pankkiohjeeseen ja muuhun Tuotto-osuuden liitemateriaaliin. Liitemateriaalit löydät pankkiohjeista op.fi-sivulta tai pankin kirkonrististä. Tuotto-osuusanti päättyy vuoden 2015 lopussa, mutta pankiksi voi keskeyttää antin jo aikaisemmin.

Perinneasekilpailut suosittuja

Heinäkuussa kilpailtiin Pyhäjärvellä Keski-Pohjanmaan perinneaseiden mestaruuskisista. Kisassa ammuttiin sotilas-kivääreillä, eli pystykorvilla ja käsiasseilla. Pystykorvasarjassa ammutaan vakio-mallisilla 7.62x53R sotilas-kivääreillä. Aseiden on oltava alkuperäisessä kunnossa (tukki, laukaisukoneisto ym.) eikä ammunassa saa käyttää ammuntaa auttavia vaatteita.

Käsiasesarjassa kilpailaan joko pistoolilla tai revolvereilla. Aseen täytyy olla valmistettu vuonna 1945 tai aiemmin. Kaliperi rajoituksia ei ole. Suosittuja kilpailussa käytettäviä aseita ovat Nagant, Parabellum ja Lahti pistoolit. Kilpailuun osallistui 19 ampujaa. Perinneasekilpailut ovatkin tällä hetkellä piirin suosituin kilpailutapahtuma yhdessä SRA kilpailujen kanssa.

Seppo Ruotoistenmäki

Tulokset:

KIVÄÄRI (5 laukausta ma-

kuu ja 5 laukausta pysty): 1. Tapio Pekkarinen 77, 2. Ilpo Matilainen 75, 3. Osmo Ylisuvanto 71, 4. Saku Rönkä 70, 5. Martti Kauranen 69, 6. Pentti Hukkanen 64, 7. Olavi Rönkä 64, 8. Paavo Siiskonen 64, 9. Joni Pekkarinen 61, 10. Seppo Ruotoistenmäki 58, 11. Antti Vierimaa 57, 12. Ari Turkia 51, 13. Tapani

Pietikäinen 51, 14. Ensio Tapaninaho 50, 15. Heikki Anttila 19, 16. Mauno Ruuska 19, 17. Tommi Leväpelto 15, 18. Juha Kärkkäinen 13, 19. Vesa Humaloja 7
PISTOOLI (10 laukausta 25m.): 1. Martti Kauranen 80, 2. Seppo Ruotoistenmäki 69, 3. Joni Pekkarinen 65, 4. Olavi Rönkä 63, 5. Antti Vie-

rimaa 58, 6. Mauno Ruuska 50, 7. Ensio Tapaninaho 50, 8. Saku Rönkä 47, 9. Osmo Ylisuvanto 47, 10. Heikki Anttila 46, 11. Ari Turkia 42, 12. Tommi Leväpelto 40, 13. Ilpo Matilainen 37, 14. Pentti Hukkanen 36, 15. Tapani Pietikäinen 17, 17. Paavo Siiskonen 6

Reservister på Jakobs dagar

År 2005 diskuterade Jakobstadsnejdens reservisters styrelse olika sätt att värva aktiva medlemmar till reservistföreningen, under denna diskussion kläcktes då idén till ett "Infobord" i samband med Jakobs dagar. För att väcka intresse bland allmänheten så kom vi överens om att de som hade en m/91 uniform skulle bära den vid infobordet för att allmänheten skulle få en bättre bild av vad vi stod för.

Under åren som gått så har infobordet på torget varit med i lite olika format och arrangemangen med staden Jakobstad har sett lite olika ut. Vi har även under åren lyckats samla ett antal olika försvarsföreningar runt ett

och samma infobord, så i år var det 3:dje året i rad som Reservisterna (PJRES), Officerarna (PRUK), Jakobstads utbildnings och understöds enhet (PRS-KOTU), Nylands brigads gille samt Mellersta Österbottens försvarsutbildningsförening (MPK) var representerade vid infobordet.

Under årets version av infobordet räknar vi med ca 50 kontakter (personer som kommer fram med frågor om vår verksamhet) under förmiddagen. T. ex. vi hade knappt hunnit ställa upp vårt infobord innan en 23-årig vältränad mansperson kommer fram och vill veta vilka möjligheter han har att klassa upp sig för att

göra värnplikten eftersom han som 18-åring skaffade sig C-papper i ungdomligt oförstånd, en italiensk pappa kommer fram med sin son som skall göra värnplikten i Finland och vill få ett "infopakett". En del kommer fram och vill diskutera huruvida försvarlets anslag för anskaffning av materiel är tillräckligt eller ej, som tur är så har vi under åren haft politikerna representerade i vår närhet så vi har kunnat bolla över dessa typer av frågor till dem. Många som kommer fram är föräldrar till ungdomar som snart skall göra sin värnplikt och de vill ju få bekräftat att deras ungdomar kommer till en trygg miljö. Men den största gruppen som kommer

fram är ändå de som tycker att det är bra att vi är ute och syns i vimlet, i år hade vi bl. a. MPK aktiva från både Åbo och Joensuu som ville ta med sig idén med infobordet hem, de lokala politikerna kommer också fram uttrycker sin välvilja när vi är ute och syns.

Det som jag personligen minns bäst genom åren som gått är veteranerna som har kommit fram och tyckt att "dehär järn ni bra pojkar". I år var det en veteran (93 år) från IR 61 som var framme 2 gånger och berättade om några minnen från bl. a. Systerbäck, då tar man sig tid att lyssna.

PRS-KOTU
Jörgen Härmälä

06-723 5477
Pietarsaari

PRISMA-CENTER
Jakobstad

Kalajoen Puutuote Oy
Meinalantie 60, 85100 Kalajoki
Puh. 010 3277 190
www.kalajoenpuutuote.fi

Tilausliikennettä yli 60 vuoden kokemuksella.

Jäke Antti Siipola Oy

Rahvontie 3, 85100 Kalajoki
Puh. (08) 460 970, Fax (08) 460 797

Värisilmä KALAJOEN VÄRI

Leipurintie 1, 85100 Kalajoki
Puh. (08) 463 100, fax (08) 460 102

Tavallista parempi Ruokakauppa

KALAJOKI

Palvelemme arkisin klo 8-21, la 8-18 ja su 12-18
janne.saarela@k-supermarket.fi

p. 040 590 4853
www.rakennushollari.com

RAUTIO TOOLS

5
VIIDEN VUODEN
SOLAR-TAKUU

Solar - love the sun.

SOLAR on ylivoimaisesti Suomen suosituin aurinko- ja hyönteissuoja. Lähes kaikki merkittävät talo- ja ikkunatehtaat ovat valinneet SOLARin.

SOLAR www.solar.fi

Katse tiukasti eteenpäin ja kohti Sodankylää. Edessä keskellä marssiosaston johtaja majuri Jari Haavisto.

Perinteitä kunnioittaen polkupyörämarssilla Vaasasta Sodankylään

Elokuun alkupäivinä tuli kuluneeksi 50 vuotta kun Vaasassa sijainnut Pohjanmaan Jääkäripataljoona siirtyi polkupyörämarssilla Sodankylään. Perinteitä kunnioittaen Jääkäriprikaatin Kilta järjesti merkivuoden kunniaksi perinnepolkupyörämarssin Vaasasta Sodankylään 3.-7.8.2014 Jääkäriprikaatin tukemana.

Ennen lähtöä, sunnuntaina 3.8. pidettiin Perinnemuurilla muistohetki, johon sisältyi mm juhlallinen lipunnosto ja kenttähartaus sekä havuseppeleen laskeminen Jääkärikivelle. Saamaan aikaan laskettiin havuseppele myös Jääkäripatsalle. Ohjelmaan sisältyi myös Vaasan kaupungin tervehdys, jonka toi kaupunginjohtaja Tomas Häyry. Samoin Jääkäriprikaatin Kilta ry:n tervehdys sekä palkitsemiset Jääkäriprikaatin kunniajääkäri, everstiluutnantti evp Pekka J Heikkilän edustamana.

Marssiosaston johtaja

Jääkäriprikaatin komentajan sijainen everstiluutnantti Jari Osmonen, seurassaan kaupunginjohtaja Tomas Häyry laskivat havuseppeleen Jääkärikivelle. Kunniavartiossa kapteeni evp. Matti Nikula ja luutnantti res. Martti Hautala.

majuri Jari Haavisto luki Perinneviestin ja lipun laskun jälkeen marssiosasto oli valmiina lähtöön kohti Sodankylää.

Marssi eteni suunnitelmien mukaisesti ja päättyi Sodankylässä Joutelän patsalle 7.8.2014 klo 16:00, jossa Jääkäriprikaatin

komentaja eversti Petteri Koskinen vastaanotti marssiosaston. rl

Juhlallista lipunnostoa seurasi kenttähartaus, jonka toimitti kenttävastavi evp Kari Paavilainen.

LK LASTAUS
HEIKKIKÄRJÄ OY

kalliomurskeet puutarhamultaa
kapillaarikatkoepelit asfalttimursketta
täyte- ja eristehiekat murskausurakoinnit
seulottua salaojasoraa kiviaineskuljetukset

Kivenkovaa ammattitaitoa yli 30 vuoden ajalta

Isokalliontie 11
Kalajoki
Puh. 08-460 760

VIIHTYISÄ RUOKAPAikka
Kalajoen keskustassa

MAMMA LEONE

Ravintola

Aukioloajat
Ma-To 10.30 - 21.00
Pe 10.30 - 23.00
La 12.00 - 23.00
Su 12.00 - 21.00

Kalajoentie 10
KALAJOKI Puh (08) 462 820

www.mammaleone.fi

VALKEAVESI
KALAJOEN VESILAITOS

TILITOIMISTO
MARINE

Merenojantie 12 • Puh. 040 728 4385

Laatokan ympäri

Joukkomme Tuuloksen kenttähaudausmaan muistokivellä

Kalajoen reserviläisjärjestöt, Reserviupseerikerho ja Reserviläiset, ovat tehneet 2000-luvulla jo neljätoista kesäretkeä pääosin Karjalaan ja Balttiaan. Viime kesänä heinäkuinen matkamme kiersi Laatokan. Karjalan meren ympärillä olemme toki käyneet useasti aikaisemminkin, mutta koko Laatokan kiertäminen on jäänyt. Nyt sekin tuli tehtyä. Tänä vuonna kolmantena osapuolena oli OAJ:n Kalajoen paikallisyhdistys. Opettajia reserviläisissä ja matkakumppaneissamme on aina ollut.

Näitä juttuja kirjoittaessa mietti, mitä lukijoille kirjoittaisi. Taistelut tuolla alueella ovat monille sotahistoriasta kiinnostuneille tuntuja kirjallisuudesta, osalle paikanpäällä kuultuina, esimerkiksi näiden matkojen myötä. Tämän matkan sotahistoria- ja kulttuuriannoksen oli meille valmistellut tuttu Kaitsu Rantatupa apunaan majuri evp Antti Tiilikainen. Antti on ollut kerran aikaisemmin mukana Pietariin suuntautuneella matkalla. "Pojat" olivat laatineet meille 59-sivuisen materiaali-paketin karttoineen. Sitä seuraten kävimme läpi sekä talvi- että jatkosodan tapahtumia. Seurasimme kesän -41 hyökkäysvaiheita kuten myös kesän -44 vetäytymistä.

Osa matkalaisista on jo kertauskurssilla noilla alueilla, joten matkoistamme on muodostunut perinne, joka muistuttaa kurssitapaamista. Muistelemme siis jo omia reissujammekin. Mu-

kavaahan tuollaisen porukan mukana on ollut liikkua. Tänä kesänäkin oli hauskaa, musiikki suurimmaksi osaksi hanurista...

Teksti ja kuvat:
Esko Valikainen

Musiikki yhdistää. Keijo Nivala ja Sortavalan naapuri hotellimme pihalla musiikkituokiossa

Viipurin "digipäiväri" toimii valkotilliä siirtelemällä.

Panoraamamuseossa Pähkinälinnassa, Sisselburgissa, on upea taideteos, jossa kuvataan Leningradin piiritystaisteluja.

Vierivainiontie 2 KALAJOKI
puh. 08 461 417
www.lvisimonen.fi

LVI simonen oy

Kaikki LVI-alan palvelut meiltä

Tarjoamme kaikki LVI-alan myynti-, suunnittelu- ja asennuspalvelut.

- Uudisrakentaminen
- Saneerauskohteet
- LVI-Huolto
- KVV- ja IV- töiden valvonnat
- Suunnittelupalvelu
- Ilmalämpöpumput, myynti ja asennus

**Varastomyyntiä
avoinna:
Ma-Pe klo 7.00 - 11.00
tai sop. mukaan**

RAHJAN HUOLINTA OY
green gold lines

Satamaoperointi ja logistiikka palvelut

Puh. 0207769360, fax 0207769361

Satamatie 436, 85180 RAHJA

**Jo yli 50 v luotettavaa
rakentamista alueellamme**

**RAKENNUSLIIKE
NIVAT & FORSS OY**

Pohjankyläntie 1, 85100 KALAJOKI
Puh. (08) 460 814, fax (08) 462 992
email: nivatforss@nivatforss.fi
www.nivatforss.fi

**Päivittäiset
pankkipalvelut
yli 40% edullisemmin!**

OP-bonussiveliikkeen saat päivittäisinä palvelut edullisemmin, kun sinulla on seuranasi palvelus-
käytöstä, jolla tulee tuloa tuloa, verkkopankki, verkkokassa ja OP Visa -ruokapöytä kortti. Päättösäkö joku!
Tule käymään tai hoida asia helposti verkkopankissa. Lisäedut op.fi/edut tai OP 0100 0500.
*OP-bonussiveliikkeen saat päivittäisinä palvelut edullisemmin, kun sinulla on seuranasi palvelus-
käytöstä, jolla tulee tuloa tuloa, verkkopankki, verkkokassa ja OP Visa -ruokapöytä kortti. Päättösäkö joku!
Tule käymään tai hoida asia helposti verkkopankissa. Lisäedut op.fi/edut tai OP 0100 0500.

Yhdessä hyvä tulee.

Alavieskan, Himangan, Kalajoen, Nivian, Suomenselän ja Ylä-Vieskan
Osuuspankit

Ketolankuja 2
85100 Kalajoki
puh. (08) 469 4800
fax (08) 469 4811
www.siipotec.fi

KalaKalle

Kala-Kalle / Vähäsarja Oy
PL 72, 85101 Kalajoki,
Puh. 0400 291 099, www.kalakalle.com

steel-kamet

Kulttuuri- ja sotahistoriallinen matka Viroon 31.7.–3.8.2014

31.7.2014 Torstai

Lähti Pietarsaaren linja-autostasemalta klo 5.00. Täältä lähtijät olivat ajoissa paikalla. Yksi on perunut matkan – sairauden takia.

Matka alkoi Mauri kuskina – kopattiin Heikki P Pännäisten tien varresta mukaan ja seuraava olikin faltesmanni Tynistä – kuten ennenkin.

Härmän Kuntokeskuksen portahilta tulivat Vaasalaiset – Raimo, Martti Ilmari ja Brage. Lapuan – Kuortaneen kautta Tampereelle – Väliltä saatiin kyytiin Harri ja kahvituolla Tampereella joukkoon liittyi Jari.

Puolenpäivän aikoihin oltiin jo Länsisatamassa ja sieltä saatiin vielä viimeiset vanhat tutut kaksi Markkua ja Lasse – joukon jatkoksi.

Laivan lähtöä odotellessa maistui jo välikaffit. Laivamatkan aikana ehti hyvin ruokailla.

Väenpaljoudesta huolimatta matka sujui leppoisasti ja perillä Tallinnassa oltiin klo 15.30. Laiturilla väki autoon ja suunta kohti Tallink Spa hotellia. Tavarat huoneisiin ja saman tien lähti Lennusadamin merimuseoon.

Museo on sijoitettu 8000 neliön kokoiseen vesilentokonehalliin, joka rakennettiin jo Pietari Suuren merilinnoitusvyöhykkeen osaksi vuosina 1916–1917.

Neuvostovallan aikana pahoin rapistunut halli on entisoitu moderniksi nykykukupolvea houkuttelevaksi käyntikohteeksi.

Museossa voi lentää lentosimulaattorilla kaupungin yläpuolella, laskeutua sukellusvenesimulaattorilla meren syvyyksiin, uittaa altaassa laivojen pienoismalleja kauko-ohjaimilla ja katsella erilaisia aitoja meren eläviä. Museolaivat ja muut näyttelyesineet sijaitsivat kolmessa eri tasossa – meren pohjassa, meren pinnalla ja ilmassa.

Museossa on historiallinen jäänmurtaja Suur Töll, joka purjehti aikoinaan Suomen lipun alla nimellä ”Wäinämöinen”. Laiva kaapattiin venäläisiltä Helsingin lähellä vuonna 1918 ja luovutettiin Suomesta Tarton rauhanehtojen mukaisesti Viroon neljä vuotta myöhemmin.

Museossa on monia muitakin mielenkiintoisia esineitä ja laitteita.

Klo 19.30 päivällinen hotellissa ja sen jälkeen – vanhan tutun Raul Kuutmanin tapaaminen. Siitä keskus-

telutilaisuudesta ajoin lähes pari tuntia nauhalle. Aika pian lämmän matkasää kaatoi pojat petiin.

1.8.2014 Perjantai

Heti aamiaisen jälkeen lähtö – suunta itään Jumindan muistomerkillä, joka on pystytetty Tallinnan evakuoinnissa hukkuneiden muistolle.

Kun saksalaiset joukot alkoivat lähestyä Tallinnaa vuonna 1941, neuvostojoukot päättivät evakuoitua meritse Leningraadiin. Suomalaiset saivat vihiä hankkeesta ja laskivat Jumindanniemen eteen suuren miinakentän. Tätä miinoitetta saksalaiset ja suomalaiset kasvattivat vähitellen seuraavien viikkojen aikana niin, että siinä oli lopulta noin 1800 miinaa ja 800 raivausestettua Jumindan niemen ja Kalbädagrun din matalikon välillä.

Neuvostolaivat purjehtivat miinoihin 28. elokuuta 1941. Tutkijoiden arvion mukaan miinakentällä menehtyi tuhansia sotilaita ja siviilejä, suurimpien arvioiden mukaan 15 000. Suuri osa kuolleista oli siviilejä. Yhdessä yössä tuhoutui yli 50 alusta. Evakuoitiosastoon kuuluneista neljästä suuresta kuljetusaluksesta ainoastaan yksi pääsi perille.

Seuraava kohde oli Käsmuussa Palmsen kartano, jossa viinin maistiaiset aistikaassa vanhassa metsätyssalissa. Tämä barokkikartano on kokonaan entisoitu ja kuuluu Viron hienoimpiin Kartano sijaitsee keskellä Lahemaan Kansallispuistoa.

Jatkettiin aivan pikkuteitä kansallispuiston pohjoisosaan kalastajakylään tavernaan Altja Kõrtsiin. Paikka muistuttaa isoa suomalaista riiharakennusta – olkkikattoineen. Tarjolla oli erittäin maukas virolainen liha – kasvisruoka

Paluumatkalla Vihulan kartano jäi tutkimatta sisältä – meillä kun oli jo kiire Tapaan. Siellä evl.luut. Kaarel Mäesalu esittelee meille virolaisen varuskunnan.

Lähestyessämme aluetta edessä oli vain ränsistyneitä vanhoja neukkujen varuskuntarakennuksia. Pienen odottelun jälkeen meidät ohjattiin aivan uudelle vuonna 2001 rakennetulle – erittäin hyvin varustetulle virolaiselle varuskunta alueelle. Tapan varuskunta – alueella toimivat kenttätykistön lisäksi myös IT-, pioneeri- ja koulutuskeskuskysikkö.

Paluumatka kiersimme

Palmsen kartan – Viinin maistajaiset pääsarakuksessa metsästäjien ”jälkipeli” holvissa.

Majurit vierailulla Tapan varuskunnassa.

Altja Kõrtsi – Varsin mielenkiintoinen siisti lounaspaikka

Tallinnan Lennusadamin merimuseon alue

me Linnan Castel-ravintolassa. Olipa sen ajan henkeen sopiva lihavihannes tarjoilu. Ruokailun jälkeen kävelykierros helteisellä linnanpihan kulttuurimarkkinoilla. Ajeltiin pieni kiertoaajelu kaupungilla – katsettiin mm joen yli ilman passin näyttöä Ivangodor linnaa.

Seuraavaksi oli tarkoitus käydä Kuremäen nunnaluostarissa kahvilla – mutta ja kun puolet porukan pojista oli polvihousoissa – ei sinne ollut menemistä.

Seuraava kohde oli sitten Sinimäet – taistelualue ja alueen museo.

Sinimäet ovat ainutlaatuinen pinnanmuodostuma Virossa. Mannerjää on nostanut tasaisella laakiolla olevat kolme toisiinsa liittyvää selännettä kalkkikivisestä rantatörmästä ja kuljetanut jättiläijärkäleet nykyisille paikoilleen.

Sinimäkien sotahistoria ulottuu 900 vuoden taakse. Nykyään luonnossa voi nähdä kolmen sodan jälkiä. Grenaderimäen rinteeseen on pystytetty muistomerkki vuonna 1944 taisteluissa kaatuneille – puna-armeija menetti taistelussa arviolta 150 000 miestä ja vastapuoli noin 20 000. Kävimme myös alueen museossa, johon oli kerätty taisteluissa käytettyä ja alueelta kerättyä jäämistä.

Paluumatkalla kävimme Toilassa saksalaisten hautausmaan portilla josta jatkoimme Ontikan rantatörmälle. Samaan aikaan alueella oli hääkulkue meluen nauhoineen. Alueen Valasten putoukselle on rakennettu raput ja näkötasanteita, joista näkee hyvin eri aikakausien kerrostumet.

Ontikan alueella on myös Kalle Palanderin kartano majatalo – katselimme aluetta vain parkkialueelta kun ei oltu sovittu vierailusta.

Paluu takaisin Raakvereen – samaan yöpajakaan.

Illalla pikainen ruokailu piha-alueella ennen nukkumaan menoa.

myös neukkuaikaisen varuskunnan, joka on tyhjiällä ja toimii nykyisin harjoituskohteena.

Ajelimme lämpimässä autossa (32 ast.) 30 kilometrin matkan Raakveden Aqva Hotelliin.

Autosta nimittäin katkesi jäähdytyskompressorin hihna. Illan mittaan käytiin terassilla jäähyllä – ja siellähän oli morsiamen polttarit. Harvalle enää illanmittaan illallinen maistui – meni enemmän janon puolelle.

2.8.2014 Lauantai

No aamulla oli uusi auto paikalla – ja siinä jäähdytys (32 ast.)

Matkalla Raakvedeltä Narvan Mauri kertoi sotahistoriaa aina Ruotsi – Suomen Pohjan sodasta alkaen.

Narvassa on nyt 94 % venäjänkielisiä ja loput virolaisia. Pietarsaarelaisena suomenkielisenä voi vain kuvitella kielitilannetta.

Lounasruokailun nautim-

3.8.2014 Sunnuntai

Aamiaisen jälkeen jo pakatut tavarat autoon. Pieni kiertoaajelu Raakveren keskustassa. Kävimme Lapualaisten Virossa kaatuneiden suomalaisten muistomerkillä. Laattaa on kaiverrettu 31 nimeä. Nimet on osittain jo kuluneet näkymättömiin – taulu vaatisi pikaista entisöintiä.

Kuvasimme myös kaupungin tunnetun Tarvas-hä-

Retkeilijät yhteiskuvassa.

rän vanhan linnan kupeessa.

Raakveden kaupunkikierron jälkeen alkoi lämmin kulku kohti Tallinnaa – Tompeon mäelle. Katselua ja kiertelyä vanhan kaupungin alueella – ja laskeutumista vanhalle torille, jossa oli jo pakko saada nestettä huulille. Poikajoukko alkoi arvaila sataman suuntaa – olipa useita ehdotuksia. Minä ostin kioskista jopa kartan, että päästään suunnasta yksimielisyyteen. Pienen tallustelun jälkeen olimme Viru hotellin

aulassa. Siellä osa joukosta katosi ja me muut aloitimme jalkamatkan satama – alueelle, jossa joukko harveni entisestään. Kävelin terminaaliliin D odottelemaan Tallink Superstarin lähtöä klo 16.30 Helsinkiin.

Parissa tunnissa laivalla ehti ruokailla ja kahvitella. Muutama matkalainen jäi Helsinkiin – vastineeksi me saimme jonkun sukulaisnaisen aina Pietarsaareen saakka. Yöllisellä tulomatkalla kahvitelimme Tampereella.

Poikia tiputettiin hakujärjestyksessä yön pimeyteen. Pietarsaaressa olimme kolmen aikoihin.

Retki oli leppoisa ja kiireetön oli aikaa itsekin miettiä sota – ajan ihmisten elämäntapaa. Taas tuli esiin uusia asioita – karmeuksia, surua ja hävityksiä.

Mitä ajattelevat tämän päivän eri valtioiden päämiehet, poliitikot, kansakunnat, yksittäiset ihmiset?

Vai onko niin kun raamatussa sanotaan – kostaa kolmanteen ja neljälänteen sukupolveen.

Sata vuotta vastaa noin neljää sukupolvea. Kun katsoimme taakse;

2014 Ukraina, Israel, Syyria, Irak ...

1914 Maailmansota, suomessa vapaus-, talvi ja jatkosota

1808–09 Suomen sota
1700–21 Suuri Pohjan sota. Pultavan tappio 1709, (Iso viha: Kojolan talon menetys kaksi Olavinpoikaa Venäjälle 1711.

1614 Sota Venäjää, Tanskaa ja Puolaa vastaan. Jatkuen 30-vuotisella sodalla. Kojolan talon menetys Tuomas Pentinpoika, isäntä talosta. Joko neljäs sukupolvi on unohtanut sotien kärsimykset?

Kiitos matkan järjestäjille toimivasta hyvin suunnitellusta matkasta.

Jaska Kojola

Raul Kuutma, Suomen – poikien kunniapuheenjohtaja.

Sinimäet-taistelualueen muistomerkit 1941/42.

Putous Ontikan rantatörmällä. Kuvassa näkyy eriaikaisia kalkkikivikerrostumia.

Tarvas-härkä on Raakveden vähän poikkeava kaupunkisymboli.

Sukellusvene "Lembit"

**POHJANMAAN
MAANPUOLUSTAJA**

Keski-Pohjanmaan
Maanpuolustajien
piirin ja Vaasan
Reserviupseeri-
piirin tiedotus- ja
jäsenlehti.

Päätoimittaja:
Heikki Pääjärvi,
Lähdetie 4,
68600 Pietarsaari,
puh. 040 519 9955,
e-mail: paajarvi@multi.fi

Lehtitoimikunta:
Raimo Latvala,
Heikki Pääjärvi,
Markku Takala ja
Kimmo Tastula.

Lehden talous:
Rauno Hauta-aho
Aurantie 28
67100 Kakkola
puh. 040–581 7412
e-mail:
rauno.hauta-aho@sok.fi

Pankki
Nordea Kakkola
106530–204150

**Seuraava
Pohjanmaan
Maanpuolustaja**

**4/2014: joulukuu.
Aineisto 6.12.2014**

Osoitteenmuutokset:
RES ja RUL:
Jäsensihteeri
Virpi Kukkonen
(MPY Oy)
Puh (09) 4056 2011,
fax (09) 499 875
Sähköposti:
jasenasiat@rul.fi

Autojoukkojen Kilta
Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oli@gmail.com

Kokkolan meriosasto
Jari Kivioja 050-5311463

Sivunvalmistus
Päivi Kultalahti

Paino:
Botnia Print Oy
Kokkola
Painos: 7 000 kpl

Aineistopäivät:

Talvisodan päättymisen 13.3.
Marskin syntymäpäivä 4.6.
Haminan rauha 1809 19.9.
Itsenäisyyspäivä 6.12.

Suomen ensimmäisen tykistökoulun – Pietarsaaren tykistökoulun historiaa löytyy vielä. Kirja on kaksikielinen. Hinta 25€ sis. lähetyskulut. Paajarvi@multi.fi

Raul Kuutma:
Kaksikymmentä vuotta
Viron-Suomen sillalla

Suomen Sotaveteraaniliitto ry, 2011, 252 sivua
(iokavantinen)

Kirja kertoo Suomen-poikien toimista Viron ja Suomen silanrakentajina vuodesta 1991 näihin päiviin asti. Raul Kuutma on toiminut Suomen sotaveteraanien Viron-yhdistyksen toiminnanjohtajana, puheenjohtajana ja kunniapuheenjohtajana.

SVYL-Verkkopuodista
hintaan 20,00 euroa + postikulut.

VAPAAEHTOINEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUS

Piiripäällikkö Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744

Koulutussihteeri Rhea Nykvist
p. 0400 395 909
rhea.nykvist@mpk.fi

Turvallisuuspoliittinen muutos on lisännyt koulutuksen kysyntää

Reserviläisten kiinnostus oman osaamisensa ylläpitoon ja kehittämiseen on kasvanut selvästi tämän vuoden aikana. Suurimpana syynä lieene Euroopan muuttunut turvallisuustilanne. Erityisen positiivista on se, että koulutustapahtumiin on ilmoittautunut aiempaa enemmän nuoria reserviläisiä. Olemme pyrkineet vastaamaan lisääntyneeseen kysyntään ja luomaan uusia sotilaallisia valmiuksia palvelevia koulutustapahtumia, joissa painopiste on ennen kaikkea ase- ja ampuamakoulutuksessa. Pääosa näistä koulutustapahtumista on sellaisia, joista saa rinnasteisia kertausharjoitusvuorokausia.

Olemme pyrkineet vastaamaan koulutustarpeisiin myös varautumisen ja turvallisuuden koulutuksessa. Yhtenä esimerkkinä on Kokkolan kaupungintalolla torstai-iltana 20.11.2014 järjestettävä koulutustapahtuma, jonka pääkouluttajana toimii Maanpuolustuskorkeakoulun strategian laitoksen pääopettaja majuri Tommi Lappalainen. Tilaisuudessa käsitellään Ukrainan kriisiä ja sen vaikutuksia Suomen turvallisuuspoliittiseen asemaan. Tilaisuus on avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille.

Paikallisjoukkojen valmistelu- ja suunnittelutyö etenee Pohjanmaan aluetoimiston johtamana syksyn aikana. Jo tässä vaiheessa suurin osa puolustusvoimien hyväksymistä KOTU-yksikön kouluttajista on sijoitettu ensi vuoden alussa perustettaviin paikallispataljooniin. Osa em. kouluttajista osallistuu puolustusvoimien VANAJA 2014 -harjoitukseen lokakuun alussa. Harjoituksen aikana saatavat perusteet ohjaavat merkittävästi tulevien vuosien sotilaallisesti painottuneen koulutuksen suunnittelua.

Syksyn aikana on toteutettu kaksi suurehkoa harjoitusta. Maanpuolustuspiirin syksyn pääharjoitus HÄJY 2014 järjestettiin Pohjanmaan KOTU-yksikön johtamana Maalahdessa 5.–7.9.2014. Harjoituksen kohderyminä olivat Pohjanmaan aluetoimiston maakuntajoukot. Keski-Pohjanmaan KOTU-yksikön VUORI 2014 -harjoitus toteutettiin Haapajärvellä 19.–21.9.2014. Harjoituksessa koulutetut reserviläiset sijoitetaan vuoden vaihteessa perustettaviin alueellisiin joukkoihin ja paikallisjoukkoihin. Molemmista harjoituksesta on erilliset jutut toisaalla tässä lehdessä.

MPK:n organisaatiossa tapahtuu muutoksia vuoden alussa. MPK:n uutena toiminnanjohtajana aloittaa prken Pertti Laatikainen nykyisen toiminnanjohtajan prken (evp) Pekka Tuunasen jäädessä täysin palvelleena eläkkeelle. Laatikaisen voit tutustua niin ikään toisaalla tässä lehdessä. Maanpuolustuspiirin kannalta on merkittävä muutos myös se, että Länsi-Suomen maanpuolustuspiiri lakkautetaan ja tilalle perustetaan Pohjanmaan maanpuolustuspiiri. Keskeisimpänä muutoksena on se, että Keski-Suomen KOTU-yksikkö siirtyy osaksi Hämeen maanpuolustuspiiriä. Pohjanmaan maanpuolustuspiiriin jäävät Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan KOTU-yksiköt.

Jukka Torppa
Piiripäällikkö

Elokuussa Lohtajalla järjestetty RANNIKKOMYRSKY 2014 kiinnosti nuoria reserviläisiä.

Koulutustarjonta

PV:n tilaama sotilaallinen koulutus

Perustamiskurssi	25.–26.10.	Vaasa
Hallinto- ja huoltopäivä POHMK	22.11.	Maalahti
MAAKK johtajakoulutus	13.–14.12.	Vaasa

Sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus

MilFight - Jatkokurssi (syyskausi) jatkuu koko loppuvuoden!	1.10.–29.12.	Vaasa
Kouluttajakurssi / Utbildarkurs	1.10.–30.11.	Kokkola
ICCS-voimankäyttö / Maktmedel	11.10.	Luoto/Larsmo
Perusammunnat ja aseenkäsittely	18.10.	Kannus
Taktinen kivääri 4	18.–19.10.	Vaasa
Taktinen kivääri 6	1.11.	Vaasa
Taktinen pienoiskivääri 1 (TPK 1)	2.11.	Vaasa
Taistelijan voimankäytön perusteet	8.11.	Vaasa
Alue-etsintä	23.11.	Vaasa
Taisteluviestintä	29.–30.11.	Vaasa
Taistelijan testiammunta / COPSA 2014	29.11.	Kannus
KOTU-henkilöstön kouluttajakoulutus	29.–30.11.	Vaasa

Varautumisen ja turvallisuuden koulutus

Cooper-testi-juoksu 12min / Laihia	2.10.	Laihia
Nuorten turvakurssi	3.–5.10.	Lohtaja
Humanitaarisen oikeuden peruskurssi	4.–5.10.	Vaasa
Maakuntakomppanian coopertesti	7.10.	Mustasaari
Kokkolan kaupungin itsepuolustuskoulutus	8.10.	Kokkola
AK – pohjaisen reserviläiskiväärin käsittelyn peruskurssi	11.–12.10	Vaasa
Reserviläispäivä	12.10.	Vaasa
Lohtajan ampuma- ja harjoitusalueen käyttö ja luontoarvot	15.10.	Lohtaja
Kansalaisen kyberturvallisuuskurssi	18.10.	Kokkola
Kokkolan kaupungin varautumiskurssi	22.10.	Kokkola
KP:n ammattiopiston asuntolatutorien itsepuolustuskoulutus	22.10.	Kälviä
Kokkolan kaupungin itsepuolustuskoulutus	5.11.	Kokkola
Maakuntakomppanian coopertesti	11.11.	Mustasaari
Ukrainan kriisi ja sotilaallisen voimankäytön muutos Euroopassa	20.11.	Kokkola
Maakuntakomppanian coopertesti	16.12.	Mustasaari

Muu toiminta

MPK:n vuosijuhla	15.11.	Kokkola
Itsenäisyyspäivän juhlallisuudet ja MPK:n vuosijuhla	6.12.	Vaasa

Lisätietoa ja ilmoittautuminen www.mpk.fi/koulutuskalenteri

HÄJY 2014 –harjoituksessa harjoiteltiin mm. rakennetun alueen taistelua.

Keski-Pohjanmaa

Ykspääll Jukka Torppa
jukka.torppa@mpk.fi
puh. 040 485 4744
www.mpk.fi/keski-pohjanmaa
www.facebook.com/kpkotu

Koulpääll Jani Pikkarainen
jani.pikkarainen@mpk.fi
puh. 050 553 6828

Pohjanmaa

Ykspääll Juha Ala-aho
juha.ala-aho@mpk.fi
puh. 040 756 9960

Koulpääll Hannu Maunula
hannu.maunula@mpk.fi
puh. 0500 719 283

www.mpk.fi/pohjanmaa
www.facebook.com/MPKPohjanmaanKOTU